
Utvikling i nøkkeltall for norske forbrukslånsbanker for perioden 1.1.2018 til Q1 2019

Juni 2019

Kontakt

Erik Andersen

E: erik.andersen@pwc.com

M: + 47 952 60 501

Ola Anfinsen

E: ola.anfinsen@pwc.com

M: + 47 952 60 503

Innholdet i denne publikasjonen er kun for generell veiledning. PwC tar ikke ansvar for beslutninger som baseres på innholdet. Vennligst ta kontakt med oss dersom du har spørsmål om innholdet.

Sammendrag

Den kvartalsvise annualiserte tapsprosenten for de etablerte forbrukslånsbankene (Santander, Bank Norwegian og Komplett Bank) er fremdeles lave i forhold til kredittpåslaget som ligger i utlånsrenten. For de nyetablerte forbrukslånsbankene (BRAbank og Optin Bank) er tapsprosenten vesentlig høyere.

Annualisert tapsprosent for Q1 2019 varierte mellom 0,89% (Santander) og 15,82% (Optin Bank) med et gjennomsnitt på 7,05%.

Resultatførte tap på utlån i % av netto renteinntekter varierte mellom 20,40% (Santander) og 259,63% (BRAbank). For de nyetablerte forbrukslånsbankene (BRAbank og Optin Bank) er forholdstallet stigende i alle kvartaler siden oppstart.

Gjennomsnittlig tapsavsetningsprosent for forbrukslånsbankene utgjorde 5,89% ved utgangen av Q1 2019. Til sammenligning utgjorde gjennomsnittlig tapsavsetningsprosent 5,06% ved utgangen av Q4 2018. Tapsavsetningsprosenten har økt for samtlige forbrukslånsbanker både i perioden sett under ett og for Q1 2019.

Misligholdte utlån i % av brutto utlån har økt i perioden. Flere av forbrukslånsbankene har inngått avtaler om salg eller selger misligholdte utlån slik at dette forholdstallet nødvendigvis ikke reflekterer den reelle utviklingen i kredittkvaliteten i den opprinnelige utlånsmassen.

Egenkapitalavkastningen til de etablerte rene forbrukslånsbankene (Bank Norwegian og Komplett Bank) er fremdeles høy men fallende. Egenkapitalavkastningen for Q1 2019 utgjorde henholdsvis 27,9% (Bank Norwegian) og 18,8% (Komplett Bank) mot 30,9% og 22,4% i Q1 2018. Foreløpig topp ble nådd i Q2 2018 med henholdsvis 34,1% (Bank Norwegian) og 25,9% (Komplett Bank). Begge de nyetablerte forbrukslånsbankene (BRAbank og Optin Bank) viser vesentlig negativ egenkapitalavkastning.

Undersøkelsen viser videre at etter til dels betydelig vekst i 2018 har veksten for de etablerte forbrukslånsbankene nærmest stoppet opp i Q1 2019. Vedrørende Bank Norwegian og Komplett Bank har veksten vært avtagende fra og med Q3 2018. Veksten for forbrukslånsbankene samlet har vært negativ både i Norge og Sverige i Q1 2019.

For sektoren sett under ett vil en kunne forvente lavere vekst og lønnsomhet både pga ny forskrift om krav til finansforetakenes utlånspraksis for forbrukslån er fastsatt og som foretakene må tilpasse seg innen 15. mai 2019 og som følge av innføringen av gjeldsregister.

Forskriften erstatter de tidligere retningslinjene for forsvarlig utlånspraksis for forbrukslån av 7. juni 2017. Finanstilsynet har gjennom stedlige tilsyn hos forbrukslånsbankene kartlagt bankenes utlånspraksis. Tilsynet avdekket blant annet mangler ved bankenes kredittvurdering. Ved vurdering av kundenes betjeningsevne, tok ikke bankene hensyn til alle relevante utgifter eller undervurderte utgiftene til livsopphold. I mange tilfeller ble heller ikke retningslinjenes forutsetning om fem års avdragstid fulgt. Tilsynet avdekket også at flere banker underveis i søknadsprosessen tilbyr kundene høyere lån enn de opprinnelig hadde søkt om. Kunder som i henhold til finanstilsynets retningslinjer ikke burde fått forbrukslån, fikk følgelig likevel innvilget lån.

Undersøkelsen viser at sammenhengen mellom markedskurs og bokført verdi per aksje (Pris/Bok) har vært fallende i perioden. Vi antar at både forskriften og gjeldsregisteret kan ha hatt en innvirkning på denne utviklingen.

Ola Anfinsen

Partner

Financial Services (FS)

Ansvarlig for undersøkelsen

Erik Andersen

Partner

Financial Services (FS)

Nasjonal FS leder

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	4
2. Analyse	6
2.1 Tapsprosent	6
2.2 Tap i % av netto renteinntekter.....	7
2.3 Kvartalsvis egenkapitalavkastning (annualisert).....	8
2.4 Utvikling i Pris/Bok (P/B)	9
2.5 Kvartalsvis utvikling i brutto utlån (%) totalt	10
2.6 Kvartalsvis utvikling i brutto utlån (%) per land	10
2.7 Utviklingen i tapsavsetningsprosenten per trinn (PCR per stage)	13
2.8 Utvikling i ECL utlån i % av brutto utlån.....	17
Appendix.....	20
Appendix 1: Oversikt over banker i undersøkelsen	21
Appendix 2: Definisjoner og begreper	22
Appendix 3: Beregning av tapsavsetningsprosent.....	23
Appendix 4: Fordeling av Brutto utlån per trinn (%)	28
Appendix 5: Fordeling av ECL utlån per trinn (%).....	29
Appendix 6: Forbrukslån Norge - Fordeling av brutto utlån per trinn (%).....	30
Appendix 7: Forbrukslån Norge - Fordeling av ECL per trinn (%)	31

1. Innledning

Vi har i denne undersøkelsen sett på utviklingen i nøkkeltall for forbrukslånsbankene for perioden 1.1.2018 til Q1 2019.

En oversikt over utvalget fremkommer av Appendix 1. Definisjoner, begreper og forkortelser som er benyttet fremkommer av Appendix 2.

Analysen er basert på publiserte årsregnskaper for 2018 og delårsrapporter fra og med Q1 2018 til Q1 2019.

Forbrukslånsbankene i undersøkelsen yter generelt kredittkortlån og andre forbrukslån uten sikkerhet til personkunder. Flere av bankene har i tillegg til virksomhet i Norge også virksomhet i øvrige nordiske land.

I vår undersøkelse har vi i utgangspunktet fokusert på utlån til kunder totalt sett. Gitt forholdet over og at tidligere undersøkelser har vist at tapsavsetningsprosenten (PCR) varierer både basert på produkt og geografi har vi i enkelte delanalyser disaggregert enkelte av størrelsene per produkt/segment der vi har hatt opplysninger til å gjøre dette.

Vi har i denne undersøkelsen sett på :

- Kvartalsvis annualisert tapsprosent
- Tap i % av netto renteinntekter
- Kvartalsvis annualisert egenkapitalavkastning
- Kvartalsvis utvikling i Pris/Bok (P/B)
- Kvartalsvis utvikling i brutto utlån totalt per forbrukslånsbank
- Kvartalsvis utvikling i brutto utlån per land
- Kvartalsvis utvikling i tapsavsetningsprosenten per trinn (PCR per stage)
- Kvartalsvis utvikling i ECL utlån i % av brutto utlån (tapsavsetningsprosenten)

I det følgende vil vi gi noen betraktninger om enkelte av disse forholdstallene samt sammenhengen mellom disse.

ECL utlån i % av brutto utlån forteller hvor mye tapsavsetningene totalt utgjør i % per utlånskroner.

Denne består av summen av ECL i % per trinn av brutto utlån:

$$\frac{ECL_{Tot}}{BU_{Tot}} = \sum_{n=1}^3 \frac{ECL_n}{BU_{Tot}}$$

Hvor n er lik trinn.

Ved å se på ECL utlån per trinn i % av brutto utlån for de ulike periodene kan en følgelig se hvor mye hvert trinn bidrar til tapsavsetningsprosenten samt hvordan de ulike bidragene eventuelt endres over tid.

Formelen over kan alternativt skrives på følgende måte:

$$\frac{ECL_{Tot}}{BU_{Tot}} = \sum_{n=1}^3 \left(\frac{BU_n}{BU_{Tot}} \times \frac{ECL_n}{BU_n} \right)$$

Hvor det første leddet ($\frac{BU_n}{BU_{Tot}}$) er andelen av brutto utlån i trinn n i forhold til totalt brutto utlån og det andre leddet er forventet tap i trinn n i forhold til brutto utlån i trinn n det vil si tapsavsetningsprosenten («provision coverage ratio») i trinn n (PCR trinn n.)

Dette innebærer at ved å se på andelen av totalt brutto utlån per trinn og PCR per trinn og utviklingen i disse kan en ytterligere forklare bidraget per trinn til tapsavsetningsprosenten og utviklingen i denne.

Når det gjelder utviklingen i brutto volum over tid er denne interessant å følge, og da spesielt utviklingen i trinn 2, da den sier noe om hvordan den underliggende porteføljen utvikler seg. Her har vi kun tilgang til brutto utlån aggregert mens det naturlig nok ville vært mer interessant å sammenligne størrelsen og utviklingen i denne per produkt over tid på tvers av bankene.

Gitt at vesentlig økning i kredittrisiko (SICR) testen er relativ kan utlån i trinn 2 representere bedre kredittkvalitet enn utlån som forblir i trinn 1, da grensen for SICR defineres med utgangspunkt i forholdene knyttet til utlånet når det utstedes. Det blir derfor ikke riktig å konkludere med at en større trinn 2 populasjon indikerer en dårligere kredittkvalitet i utlånsporteføljen som sådan. For en enkelt bank vil imidlertid ett økende volum i trinn 2 indikere at porteføljen presterer under forventning og dette vil trolig representere en forverret samlet kredittkvalitet. Den gjennomsnittlige kredittrisikoen for engasjementer i trinn 2 gjør det mulig å forstå den faktiske kredittkvaliteten (og sannsynlig tap) i en bank.

I Appendix 3 har vi vist hvordan andel av brutto utlån og PCR i de ulike trinnene bidrar til den samlede tapsavsetningsprosenten per produkt.

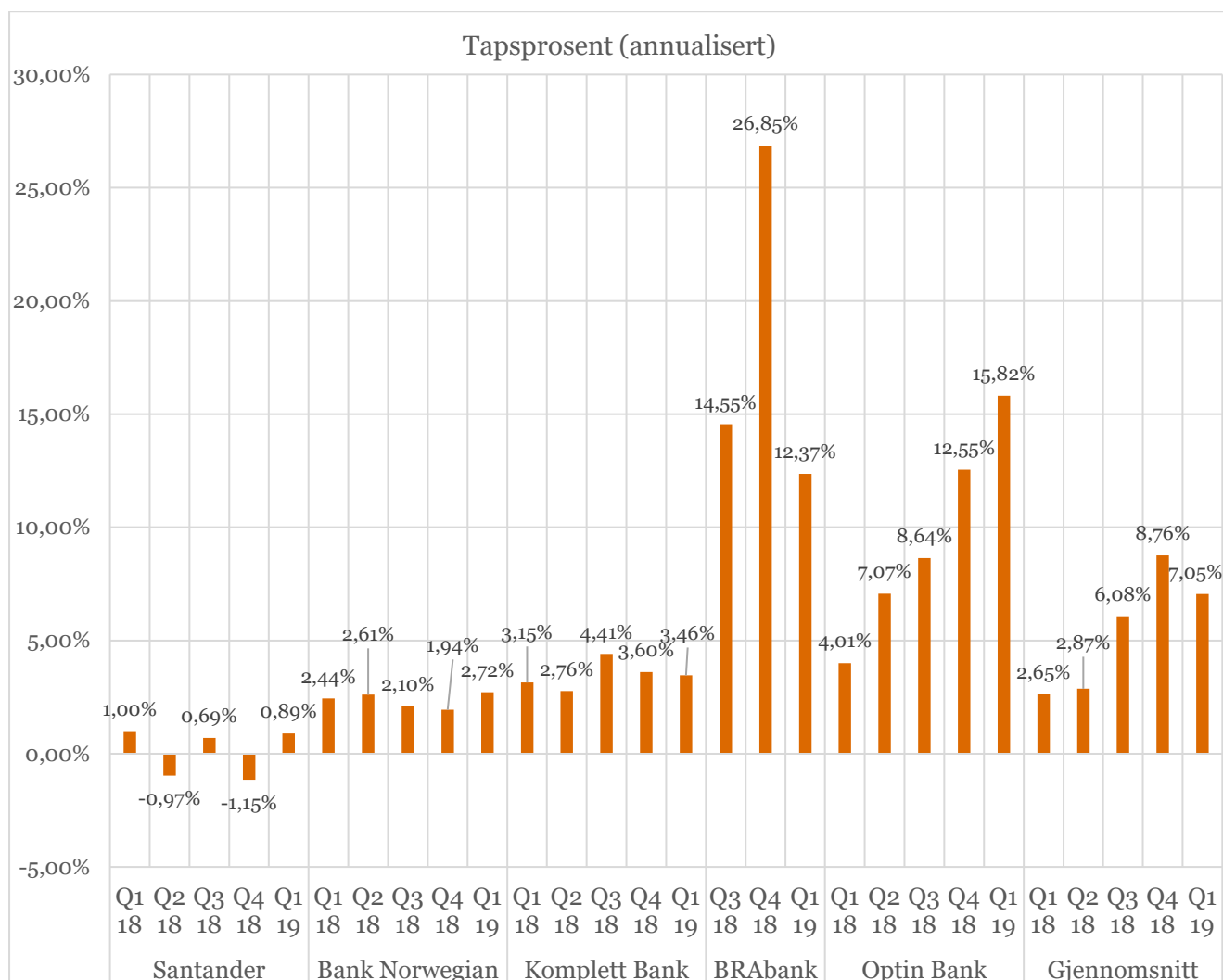
I Appendix 4 og Appendix 5 har vi vist fordelingen av henholdsvis brutto utlån og ECL utlån per trinn.

I Appendix 6 og Appendix 7 har vi vist fordeling av brutto utlån og ECL utlån for Forbrukslån Norge.

2. Analyse

2.1 Tapsprosent

Figur 1 viser kvartalsvis annualisert tapsprosent fra 1.1.2018 til Q1 2019 for de ulike forbrukslånsbankene.

Figur 1 Kvartalsvis annualisert tapsprosent

Det følger av figuren at tapsprosentene for de ulike bankene varierer til dels betydelig i perioden. Den gjennomsnittlige kvartalsvise annualiserte tapsprosenten utgjorde 7,05% i Q1 2019. Til sammenligning utgjorde den kvartalsvise annualiserte tapsprosenten 8,76% i Q4 2018. Reduksjonen er naturlig nok påvirket av den store reduksjonen for BRABank kombinert med det begrensede antall forbrukslånsbanker i utvalget.

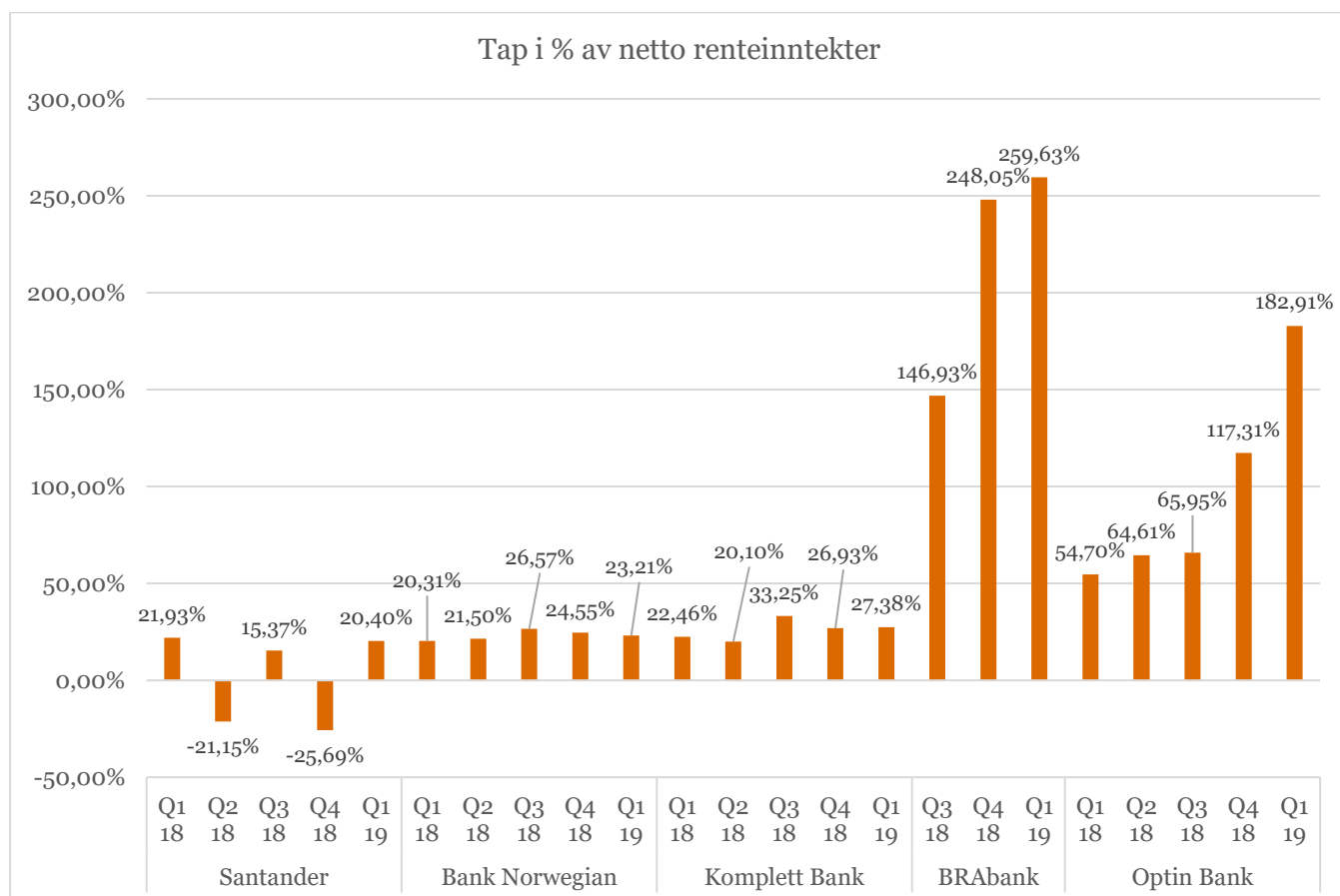
Santander vil nødvendigvis ha en lavere tapsprosent enn de øvrige rene forbrukslånsbankene da en vesentlig del av bankens utlån er sikret med pant (rundt ca 78%). De negative kvartalsvise annualiserte tapsprosentene til Santander er primært relatert til gevinster ved salg av misligholdte utlån. Dette kan være en indikator på at de har vært noe konservative ved fastsettelse av LGD på disse porteføljene.

De andre forbrukslånsbankene har hatt positive resultatførte tap i alle kvartalene. Tapsprosenten for Bank Norwegian har økt fra 2,72% i Q4 2018 til 3,15% i Q1 2019. Denne økningen er relatert til Norge og Danmark hvor den kvartalsvise annualiserte tapsprosenten økte fra henholdsvis 0,82% i Q4 2018 til 3,11% i Q1 2019 og fra 2,86% i Q4 2018 til 3,68% i Q1 2019. For Sverige og Finland falt den kvartalsvise annualiserte tapsprosenten fra henholdsvis 2,78% i Q4 2018 til 1,05% i Q1 2019 og fra 3,2% i Q4 2018 til 2,66% i Q1 2019. Vedrørende Komplett Bank har den kvartalsvise annualiserte tapsprosenten falt fra 4,41% i Q3 2018, 3,60% i Q4 2018 til 3,46% til Q1 2019. Komplett Bank har ikke opplyst om resultatførte tap per produkt og/eller land og vi har følgelig ikke vært i stand til å beregne enn mer disaggregert tapsprosent. Ser en imidlertid på endringen i ECL fordelt per produkt fremgår det av regnskapene at det er forbrukslån i Norge som driver reduksjonen i den kvartalsvise annualiserte tapsprosenten. BRABank og Optin Bank er nye aktører i markedet for forbrukslån. For Optin Bank viser figuren at tapsprosenten har økt i takt med veksten i brutto utlån.

2.2 Tap i % av netto renteinntekter

Figur 2 viser resultatførte tap i % av netto renteinntekter for de ulike kvartalene. Tallene reflekterer med andre ord i hvilken grad netto renteinntekter dekker resultatførte tap i samme periode.

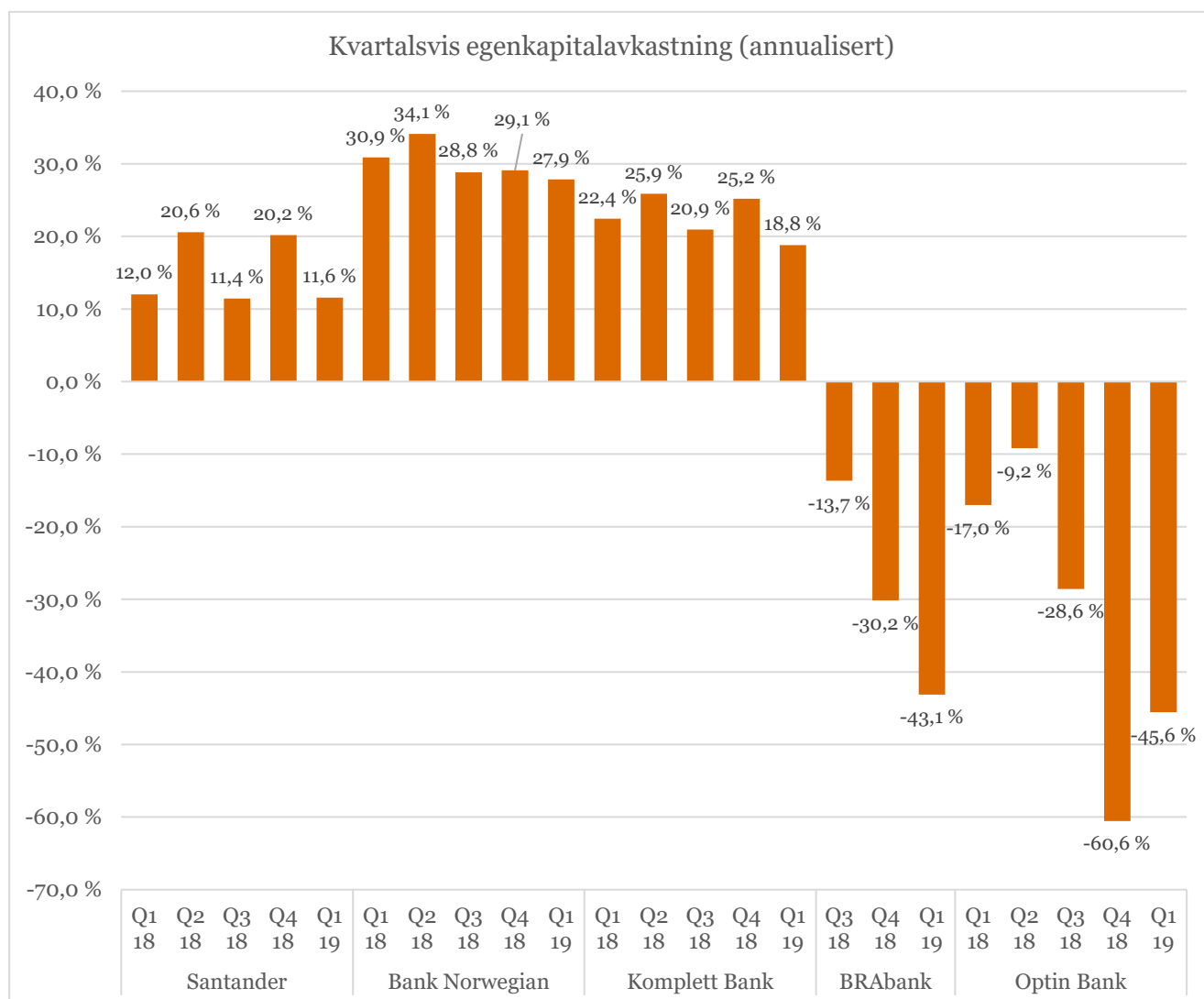
Figur 2 Tap i % av netto renteinntekter

Gjennomsnittlig resultatførte tap i % av netto renteinntekter over perioden utgjør for de etablerte bankene (Santander, Bank Norwegian og Komplett Bank) henholdsvis 2,2%, 23,2% og 26,0%. Santander blir nødvendigvis ikke direkte sammenlignbar med de øvrige bankene da forholdstallet som fremkommer av figuren er relatert til den totale utlånsporteføljen og ikke bare den delen som består av usikrede utlån.

Vedrørende de 2 nyetablerte forbrukslånsbankene (BRABank og Optin Bank) fremgår det av figuren at disse bankene har betydelige høyere tap og har hatt stigende forholdstall i perioden. Begge bankene viser forholdstall på over 100% hvilket ikke er bærekraftig over tid.

2.3 Kvartalsvis egenkapitalavkastning (annualisert)

Figur 3 viser kvartalsvis annualisert egenkapitalavkastning for de ulike kvartalene.

Figur 3 Kvartalsvis annualisert egenkapitalavkastning

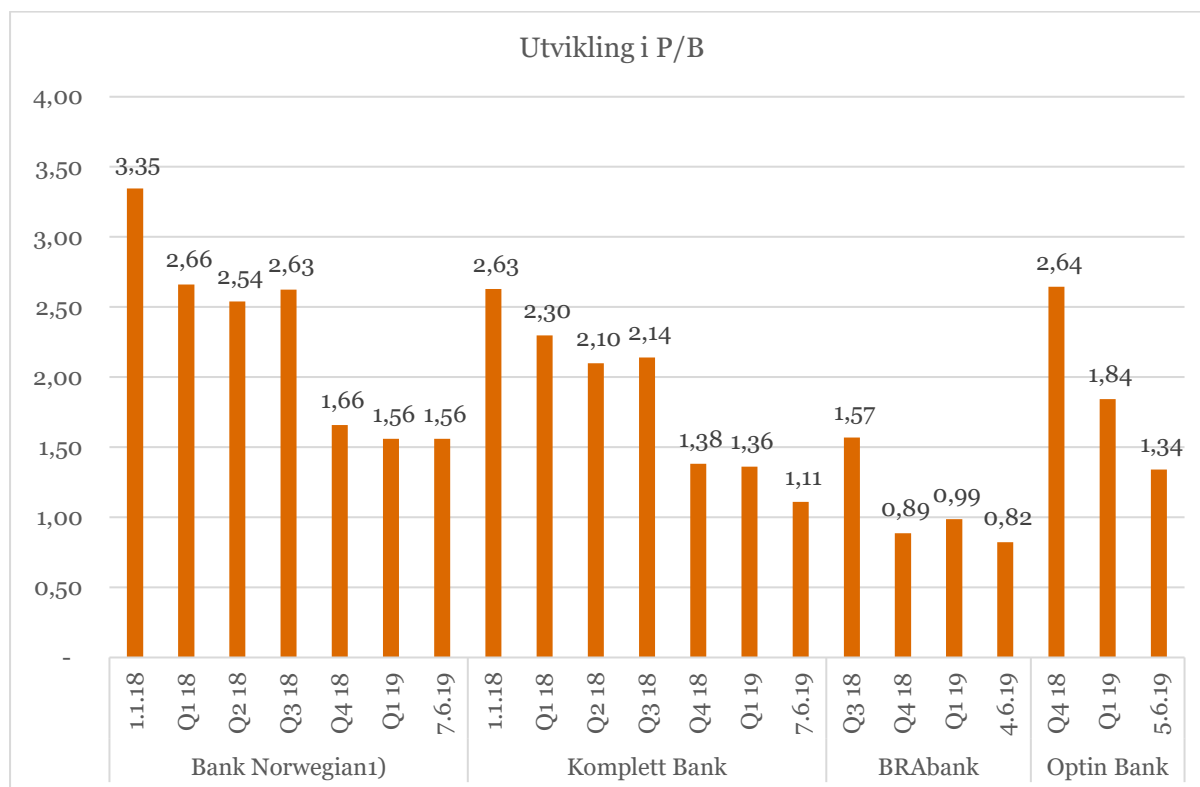
For de etablerte rene forbrukslånsbankene (Bank Norwegian og Komplett Bank) er annualisert kvartalsvis egenkapitalavkastning fremdeles høy men fallende.

Egenkapitalavkastningen utgjorde for Bank Norwegian og Komplett Bank henholdsvis 27,9% og 18,8% i Q1 2019 mot 30,9% og 22,4% i Q1 2018. Det fremgår av figuren at begge disse bankene nådde sin foreløpig topp i Q2 2018 med henholdsvis 34,1% (Bank Norwegian) og

25,9% (Komplett Bank). Begge de nyetablerte forbrukslånbankene viser høye negative kvartalsvise annualiserte egenkapitalavkastning hvilket er konsistent med våre observasjoner knyttet til figur 2.

2.4 Utvikling i Pris/Bok (P/B)

Figur 4 viser utviklingen i Pris /Bok ved slutten av de ulike periodene. I tillegg har vi vist tall pt.

Figur 4 Utvikling i Pris/Bok

1) Beregnet basert på tall fra Norwegian Finans Holding ASA.

BRABank er notert på Merkur Market og Optin Bank er notert på NOTC.

Figuren viser at samtlige av forbrukslånbankene har hatt fallende Pris/Bok i perioden. Hvis en sammenligner figur 4 med figur 3 ser en at det som forventet er konsistens mellom høy egenkapitalavkastningen og høy Pris/Bok. Det fremgår videre av figuren at det per Q1 2019 primært er Bank Norwegian som har en Pris/Bok betydelig over 1 hvilket tilsier at for denne banken overstiger forventet egenkapitalavkastning fremdeles avkastningskravet (Optin Bank har også P/B større enn 1 men de er ikke i stabil driftsfase). BRABank har til sammenligning en P/B på under 1 (dvs. markedsverdien av egenkapitalen er lavere enn den bokførte egenkapitalen) hvilket normalt kan indikere at lønnsomheten er svakere enn det markedet forventer.

For sektoren sett under ett vil en for øvrig kunne forvente ytterligere lavere vekst og lønnsomhet både pga ny forskrift om krav til finansforetakenes utlånspraksis for forbrukslån er fastsatt og som foretakene må tilpasse seg innen 15. mai 2019 og som følge av innføringen av gjeldsregister.

2.5 Kvartalsvis utvikling i brutto utlån (%) totalt

Tabell 1 viser den kvartalsvise utviklingen i brutto utlån for de ulike bankene mens tabell 2 viser den kvartalsvise %-vise veksten i brutto utlån.

MNOK	Q1 18	Q2 18	Q3 18	Q4 18	Q1 19
Santander (usikret)	33 213	32 711	33 026	35 310	35 044
Bank Norwegian	35 056	36 886	38 454	39 473	39 798
Komplett Bank	6 254	7 178	7 888	8 316	8 404
BRABank			37	103	204
Optin Bank	6,4	41	149	201	230

Tabell 1

	Q1 18	Q2 18	Q3 18	Q4 18	Q1 19
Santander (usikret)	-2,1 %	-1,5 %	1,0 %	6,9 %	-0,8 %
Bank Norwegian	4,4 %	5,2 %	4,3 %	2,6 %	0,8 %
Komplett Bank	11,8 %	14,8 %	9,9 %	5,4 %	1,1 %
BRABank				180,8 %	97,1 %
Optin Bank		539,5 %	264,3 %	34,6 %	14,9 %

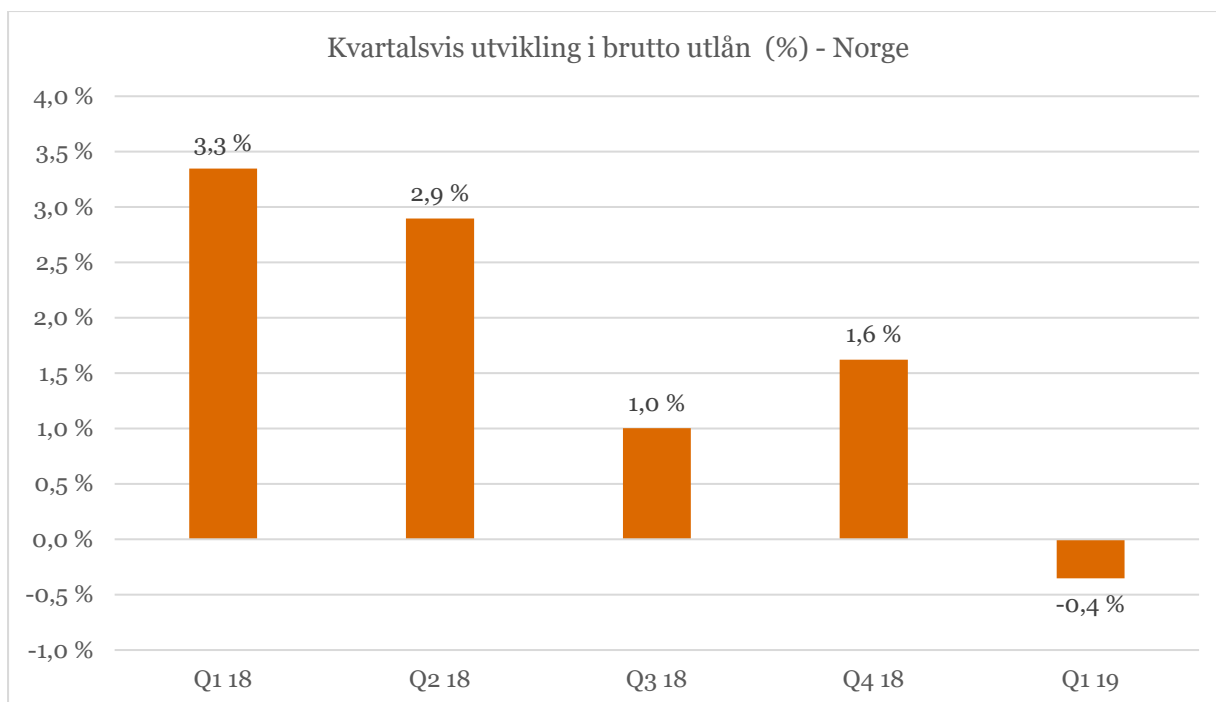
Tabell 2

Tabellene viser at etter til dels betydelig vekst i 2018 har veksten for de etablerte forbrukslånsbankene nærmest stoppet opp i Q1 2019. Vedrørende Bank Norwegian og Komplett Bank har veksten vært avtagende fra og med Q3 2018. For året 2018 hadde Komplett Bank og Bank Norwegian til sammenligning en vekst på henholdsvis 48,6% og 17,5%. Veksten for de nyetablerte forbrukslånsbankene er naturlig nok (som forventet) fremdeles høy selv om den er avtagende. Sammenligner en veksten til de nye forbrukslånsbankene med hva som er offentlig kommunisert kan en si som følger: I henhold til BRABank Investor presentation 14 november 2018 utgjør netto utlån per Q4 2018 omtrent som forventet. Banken har videre et mål for netto utlån etter 12 måneders drift på mnok 500. I henhold til Optin Bank Company introduction 6 september 2018 hadde banken ett mål for netto utlån per Q4 2018 på mnok 326 mnok stigende til mnok 1 216 ved utgangen av 2019. Med ett brutto utlånsvolum på mnok 230 per Q1 2019 må banken med andre ord levere en betydelig utlånsvekst den resterende perioden av 2019 for å innfri dette målet.

2.6 Kvartalsvis utvikling i brutto utlån (%) per land

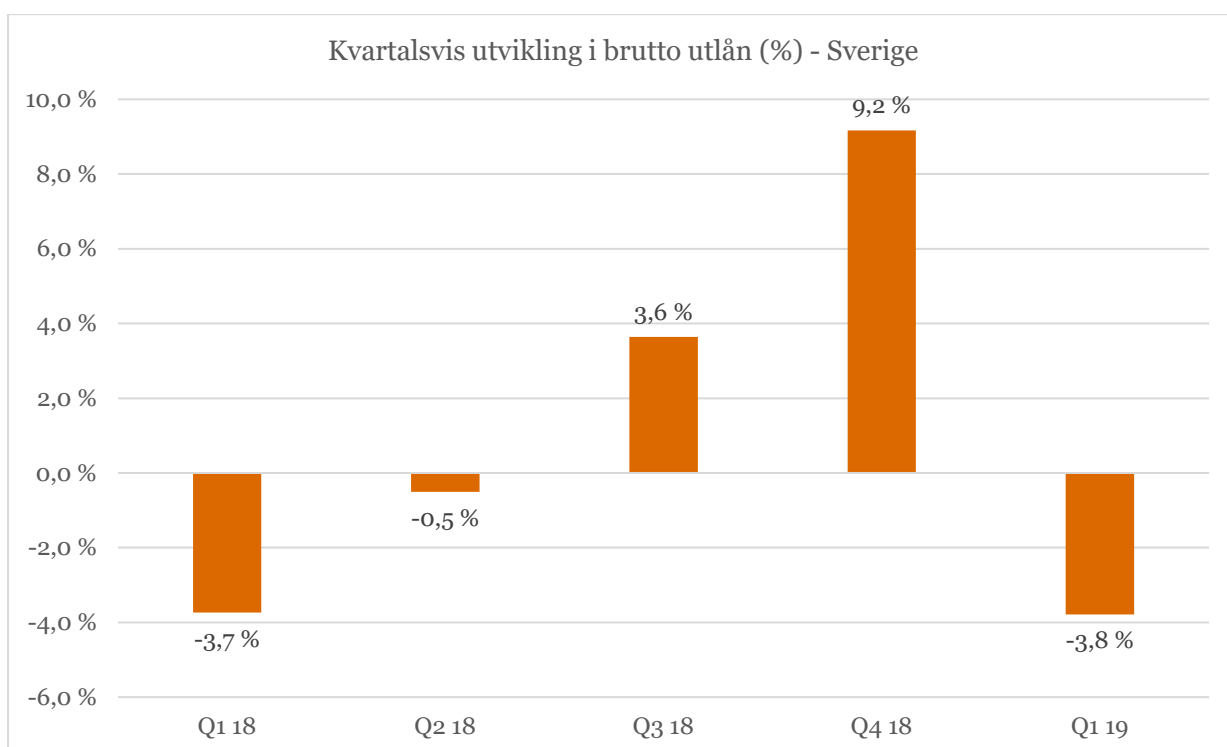
Figur 5 til figur 8 viser den kvartalsvise veksten i brutto utlån fordelt per land.

Det følger av figurene at veksten med unntak av Finland har bremset i alle land. Norge og Sverige har faktisk hatt en reduksjon i brutto utlån i Q1 2019.

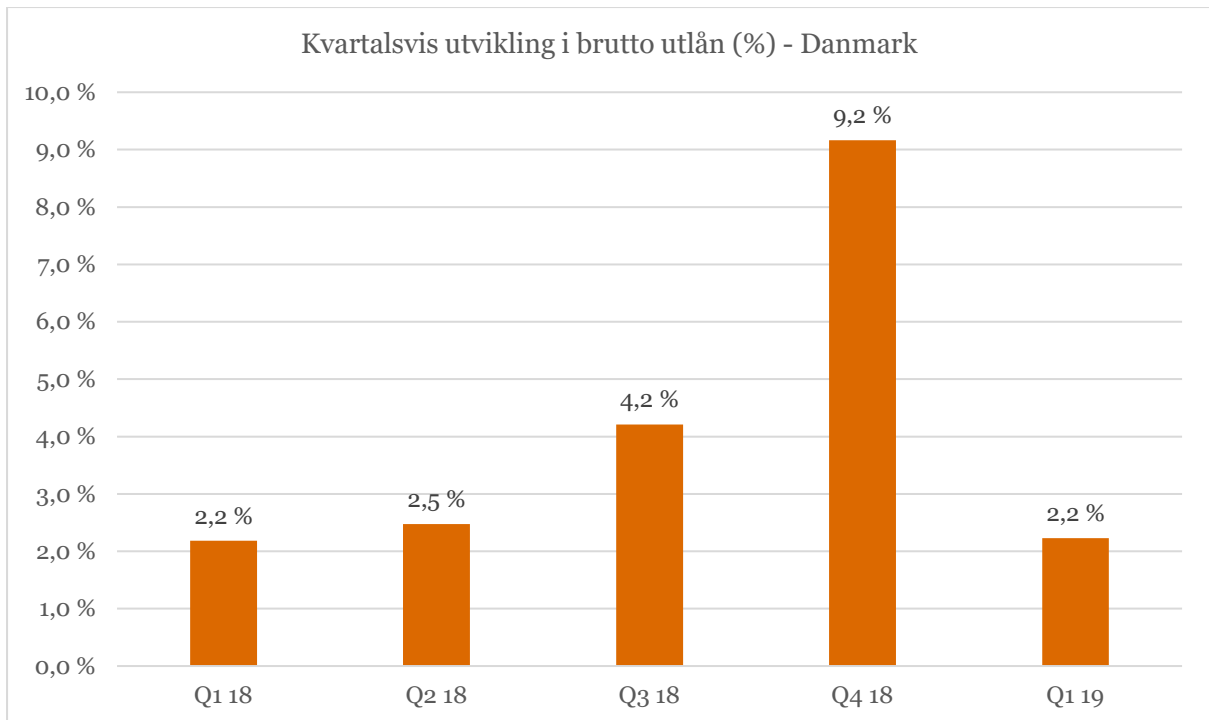
Figur 5 Kvartalsvis vekst i brutto utlån (%) - Norge

Det fremgår av figuren at veksten i brutto utlån i Norge har vært, med unntak av Q4 2018, fallende i alle kvartaler. Både Santander og Komplet Bank bidrar til den negative veksten i Q1 2019, Bank Norwegian har positiv utlånsvekst i Norge i alle kvartaler.

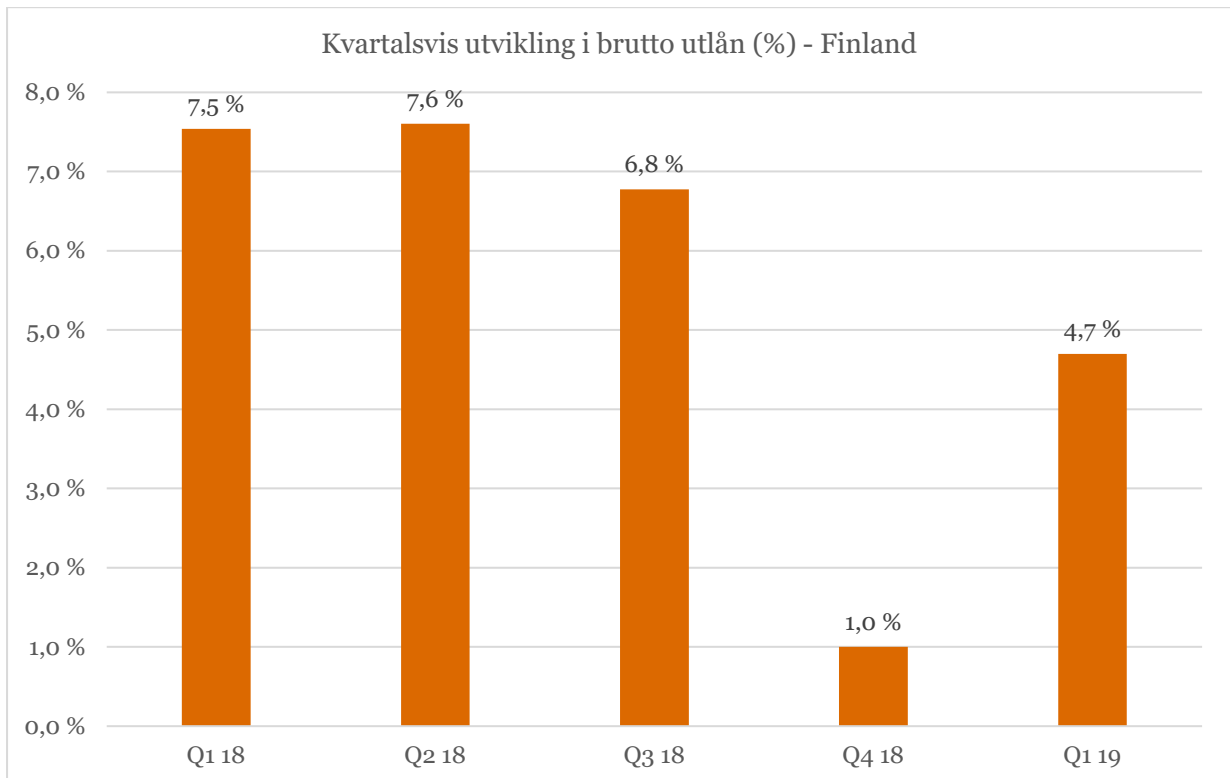
Figur 6 Kvartalsvis vekst i brutto utlån (%) - Sverige

Det fremgår av figuren at veksten i brutto utlån i Sverige i brutto utlån har falt fra 9,2% i Q4 2018 til -3,8% i Q1 2019, Både Santander, Bank Norwegian og Komplet Bank har negativ vekst i brutto utlån Q1 2019.

Figur 7 Kvartalsvis vekst i brutto utlån (%) - Danmark

Det fremgår av figuren at veksten i brutto utlån i Danmark, etter å ha økt i alle kvartaler i 2018, til dels stopper opp i Q1 2019.

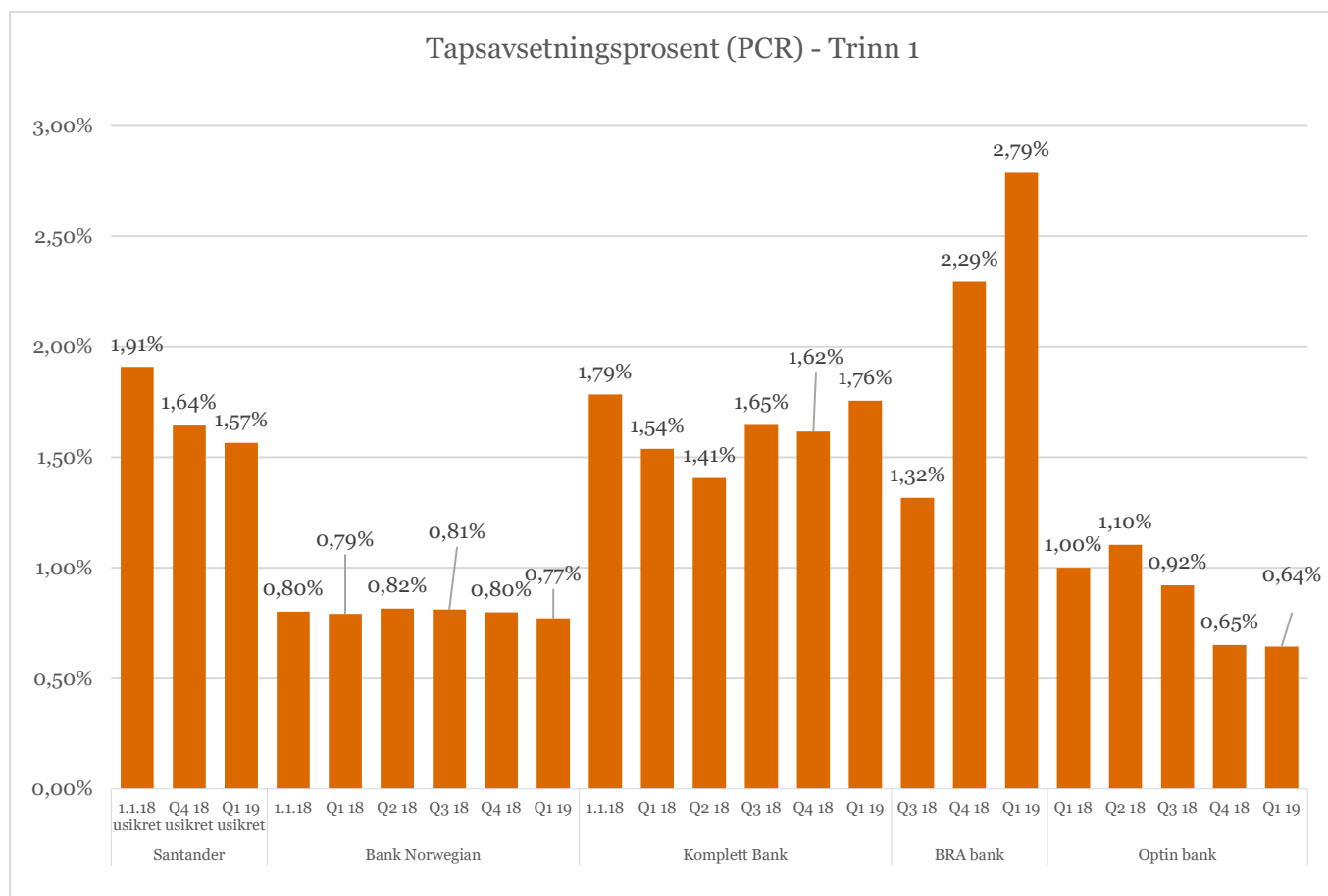
Figur 8 Kvartalsvis vekst i brutto utlån (%) - Finland

Det fremgår av figuren at veksten i brutto utlån i Finland er positiv i alle kvartaler. Den lave veksten i Q4 2018 skyldes Bank Norwegian som hadde en vekst på -5,8% i kvartalet mot positiv vekst i de andre kvartalene.

2.7 Utviklingen i tapsavsetningsprosenten per trinn (PCR per stage)

I figur 9 til figur 11 har vi vist tapsavsetningsprosenten per trinn (ECL utlån i trinnet dividert med brutto utlån i samme trinn (Provision Coverage Ratio (PCR) per stage)). Tallene representerer ECL i % per brutto utlånskroner i det enkelte trinn.

Figur 9 viser PCR for trinn 1.

Figur 9 Provision coverage ratio trinn 1

Trinn 1 representerer friske utlån hvor ECL beregnes basert på 12mnd PD (forventet mislighold de kommende 12 månedene).

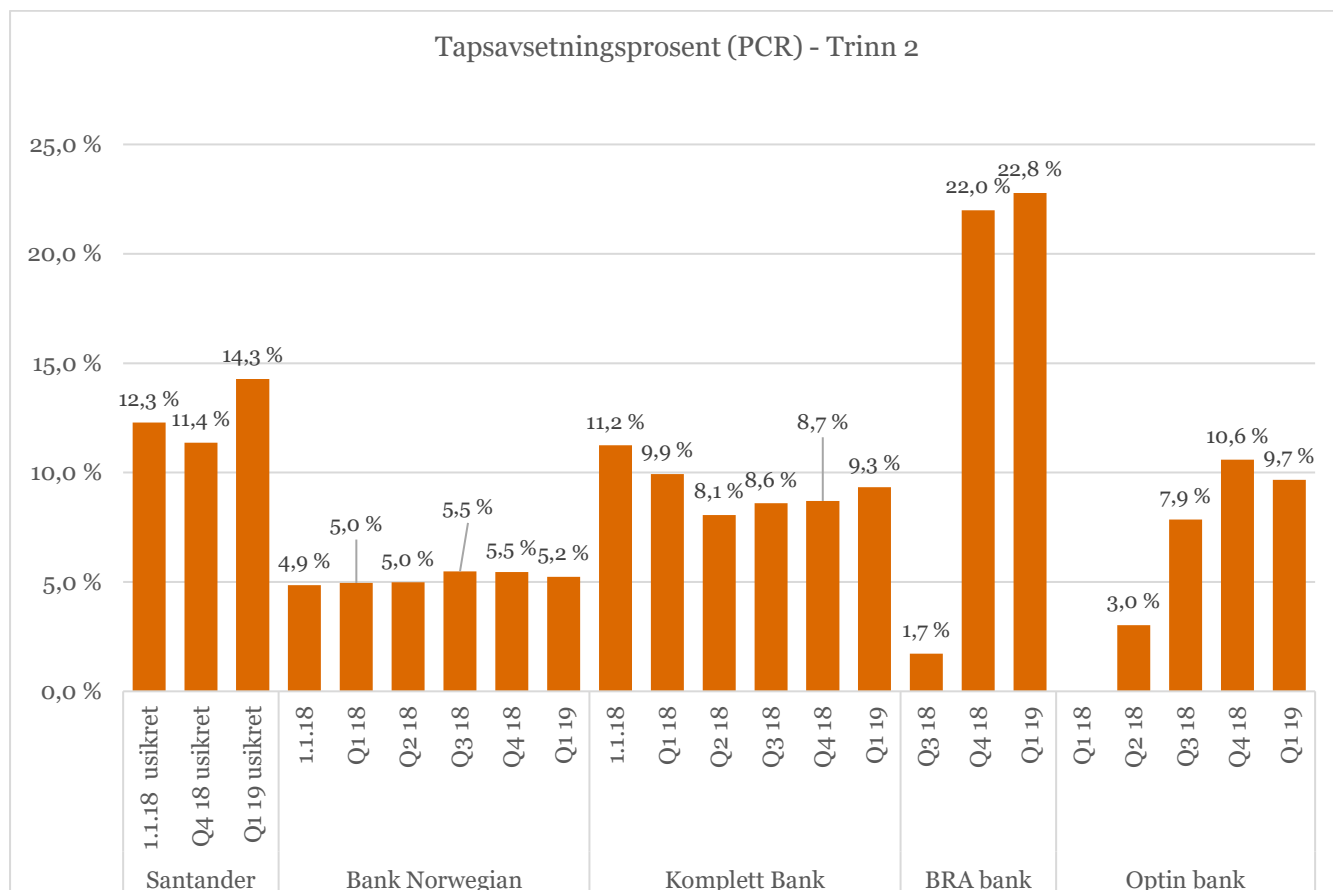
Per Q1 2019 utgjør gjennomsnittlig PCR i trinn 1 1,51%. Hvis en kun ser på de 3 forbrukslånbankene som også hadde virksomhet per 1.1.2018 har gjennomsnittlig PCR falt fra 1,50% per 1.1.2018 til 1,36% per Q1 2019.

Det følger imidlertid fra figuren at PCR varierer betydelig mellom forbrukslånbankene. Vedrørende BRABank og Optin Bank er dette nystartede forbrukslånbanker som naturlig nok har begrenset med historikk så en må legge til grunn at disse tallene vil justeres over tid ettersom volum og produktspekter utvikles og de får ytterligere erfaringsdata. En kan imidlertid konstatere at BRABank har hatt en sterk økning i PCR i perioden og ligger ved utgangen av Q1 2019 betydelig over de øvrige forbrukslånbankene. Optin Bank har til sammenligning hatt en gjennomgående reduksjon i PCR i perioden men ligger ved utgangen

av Q1 2019 omtrent på samme nivå som ved utgangen av 2018. Banken har lavere PCR i trinn 1 enn de øvrige forbrukslånsbankene.

Sammenligner vi de øvrige forbrukslånsbankene (Santander, Bank Norwegian og Komplet Bank) viser figuren at mens Santander og Komplet Bank lå på omtrent samme nivå per Q4 2018 (henholdsvis 1,64% og 1,62%) har Santander per Q1 2019 en PCR på 1,57% mot Komplet Bank's 1,76%. Begge bankene har hatt en reduksjon i PCR siden 1.1.2018 men mens PCR for Komplet Bank har falt med 3bp (1,76% per Q1 2019 mot 1,79% per 1.1.2018) har PCR for Santander falt med 34bp (1,57% per Q1 2019 mot 1,91% per 1.1.2018). Bank Norwegian ligger betydelig under disse bankene i hele perioden og har en PCR på 0,77% per Q1 2019 (ned fra 0,8% per Q4 2018). Den vektete diskonterte gjennomsnittlige 12 mnd PDxLGD er med andre ord betydelig lavere for Bank Norwegian. Dette kan ha sammenheng med produktsammensetning (kredittkort vs forbrukslån) og/eller geografisk fordeling, men vi kan ikke konkludere uten en nærmere disagregering av datamaterialet.

Figur 10 viser PCR for trinn 2. Per Q1 2019 utgjør gjennomsnittlig PCR i trinnet 12,26% (11,62% per Q4 2018). Hvis en kun ser på de 3 forbrukslånsbankene som også hadde virksomhet per 1.1.2018 har gjennomsnittlig PCR økt fra 9,46% per 1.1.2018 til 9,62% per Q1 2019.

Figur 10 Provision coverage ratio trinn 2

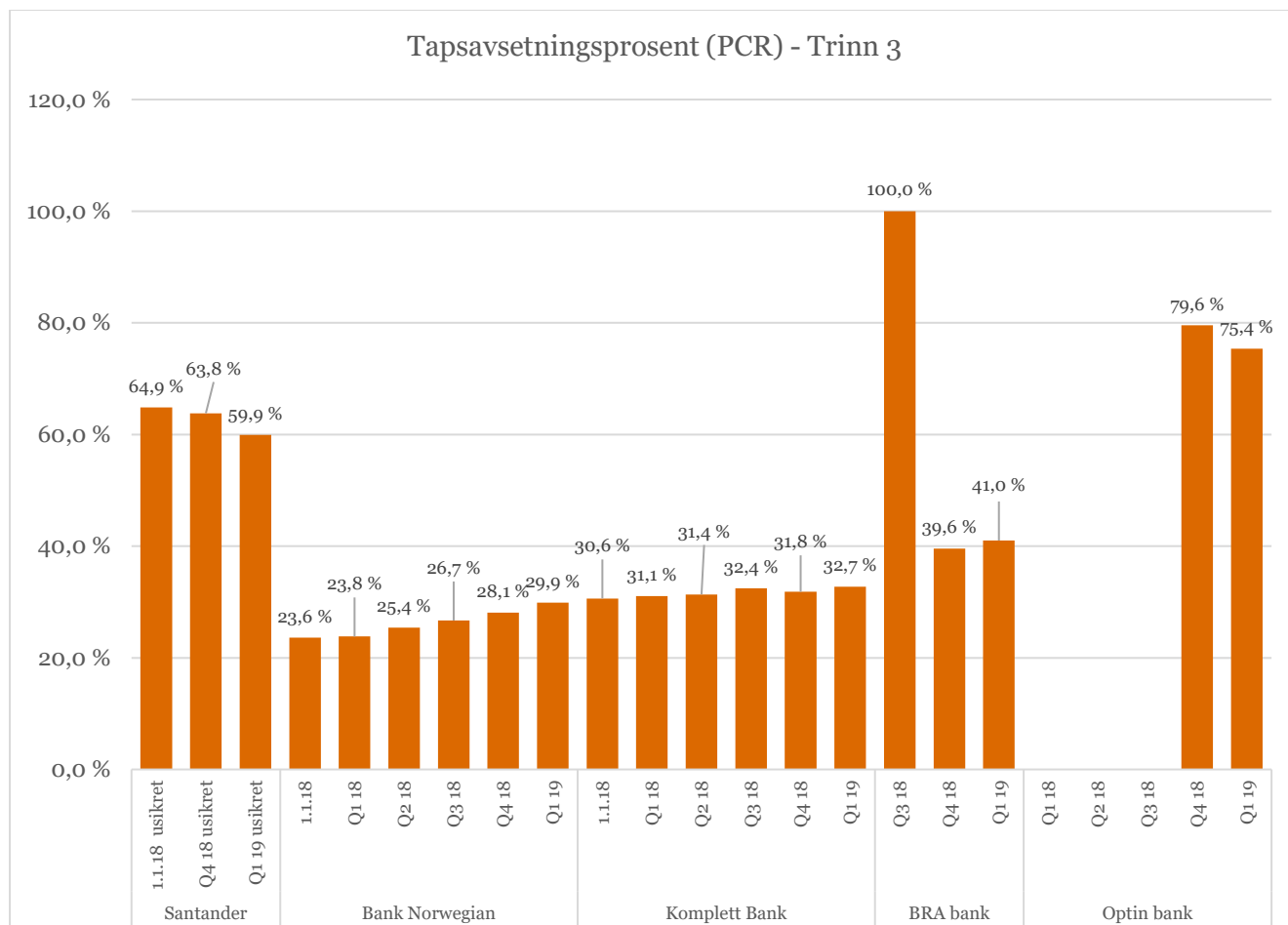
Figuren viser at BRAbank ligger betydelig over de øvrige forbrukslånsbankene med en PCR på 22,8% per Q1 2019. Figuren viser videre at mens både Santander og Bank Norwegian har hatt en økning i PCR siden 1.1.2018 har Komplet Bank hatt en reduksjon. Videre viser figuren at Bank Norwegian har hatt mest stabil PCR i perioden. Vedrørende Komplet Bank viser figuren av PCR falt fra 1.1.2018 til Q2 2018 for deretter på øke for alle perioder frem til Q1 2019. Vedrørende Santander viser figuren at de har hatt en forholdsvis høy økning i PCR i

Q1 2019 (14,3% per Q1 2019 mot 11,4% per Q4 2018). For øvrig ser en at Bank Norwegian også i dette trinnet ligger betydelig under de øvrige forbrukslånsbankene.

Når det gjelder sammenhengen mellom PCR i trinn 1 og trinn 2 er det naturlig som utgangspunkt å tenke seg at en relativ høy PCR i trinn 1 medfører en relativ høy PCR i trinn 2 (relativ høy 12PD medfører en relativ høy livstids PD). Dette understøttes i all vesentlighet av figurene over.

Figur 11 viser PCR for trinn 3 (misligholdte utlån).

Figur 11 Provision coverage ratio trinn 3

Per Q1 2019 utgjør gjennomsnittlig PCR i trinnet 47,8% (48,6% per Q4 2018). Hvis en kun ser på de 3 forbrukslånsbankene som også hadde virksomhet per 1.1.2018 har gjennomsnittlig PCR økt fra 39,7% til 40,8%.

Både Bank Norwegian og Komplett Bank har hatt en økning i PCR siden 1.1.2018 med henholdsvis 6,3 % (29,9% per Q1 2019 mot 23,6% per 1.1.2018) og 2,1% (32,7% per Q1 2019 mot 30,6% per 1.1.2018). Med unntak av Q4 2019 for Komplett Bank har begge disse bankene hatt en økning i PCR i samtlige kvartaler i perioden. Santander har til sammenligning hatt en reduksjon i PCR på 5% (59,9% per Q1 2019 mot 64,9% per 1.1.2018).

Figuren viser videre at både Santander og Optin Bank har lagt til grunn en betydelig høyere PCR enn de øvrige forbrukslånsbankene hvilket reflekterer at disse bankene har lagt til grunn en betydelig høyere gjennomsnittlig vektet LGD for misligholdte utlån.

Både Komplet Bank og Optin Bank har inngått avtaler om løpende overdragelse av misligholdtportefølje. Santander og Bank Norwegian har (slik vi har forstått det) ingen avtale om løpende salg men selger sporadisk porteføljer av misligholdte utlån. BRABank er en nyetablert bank og det følger av årsrapporten at en har satt LGD til 40% for alle utlån. For de øvrige bankene er det naturlig å legge til grunn at betingelsene i avtalene eller oppnådde priser i salgstransaksjoner til dels legges til grunn ved fastsettelse av LGD.

Vi har i figurene over illustrert PCR for utlån totalt per trinn for de ulike forbrukslånbankene. Når en sammenligner PCR på ett så aggregert nivå vil forskjeller i PCR forbrukslånbankene imellom kunne forklares av flere ulike variable, herunder modell (kompleksitet og omfanget av data), produkt og geografisk fordeling.

Samtlige av forbrukslånbankene utsteder forbrukslån i Norge og i vår rapport for året 2018¹ presenterte vi PCR per trinn for dette produktet per 31.12.2018 for de ulike forbrukslånbankene (Santander hadde ikke gitt opplysninger). For Q1 2019 og øvrige kvartaler har vi kun tallmateriale til å beregne PCR pr trinn per produkt for Bank Norwegian. En kan for øvrig berømme Bank Norwegian for omfanget av og kvaliteten på noteopplysningene de presenterer. Optin Bank har kun Forbrukslån i Norge slik at bankens PCR per trinn som fremstilt over representerer PCR for Forbrukslån Norge.

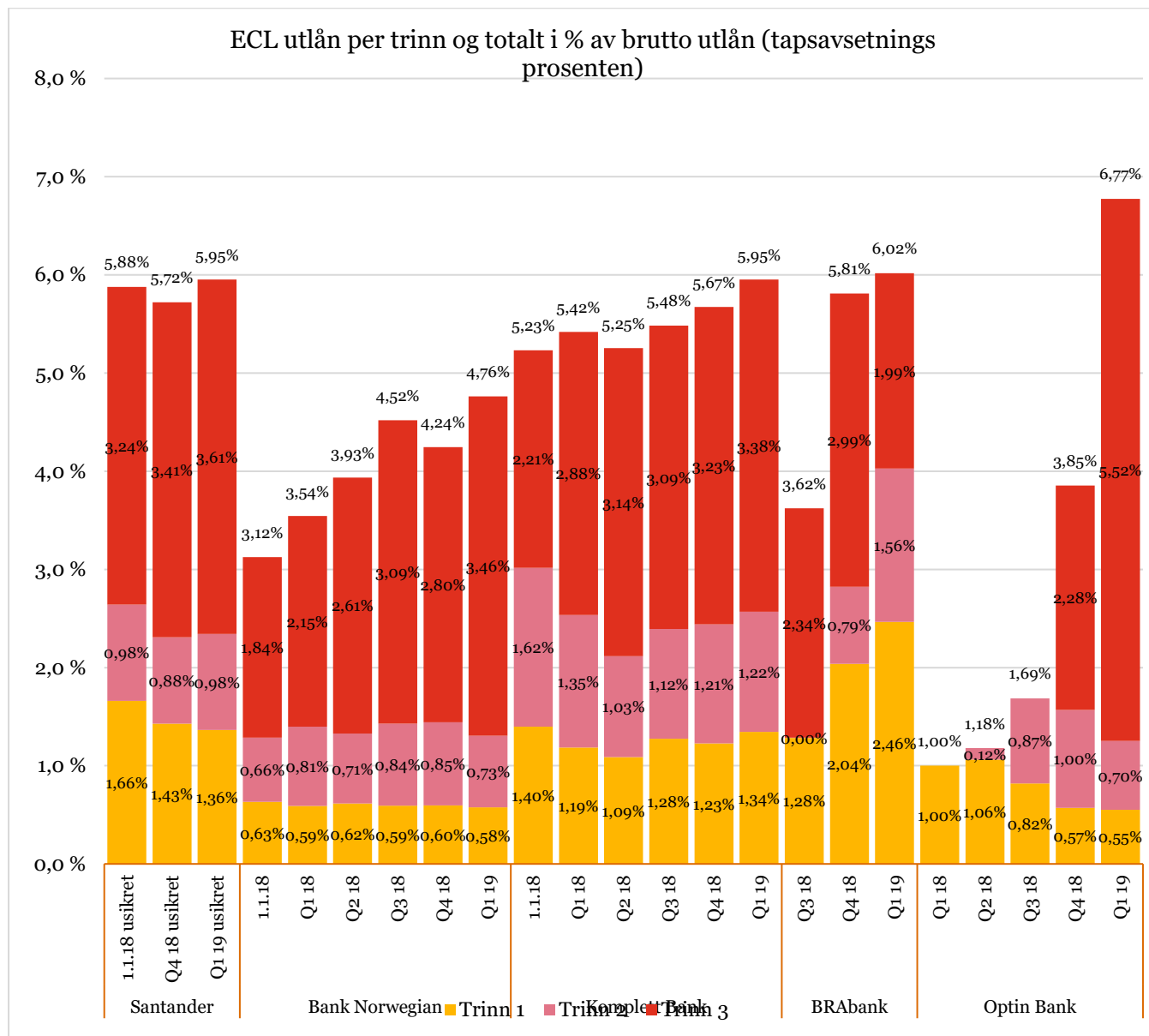
Vi har i Appendix 3 lagt ved beregning av tapsavsetningsprosenten brutt ned på andel av brutto utlån og PCR per trinn per produkt (der vi har informasjon til å beregne dette).

---

¹ Utvikling i kredittap og tapsavsetninger i norske banker for året 2018, mai 2018

2.8 Utvikling i ECL utlån i % av brutto utlån

Figur 12 viser utviklingen i ECL utlån i % av brutto utlån (tapsavsetningsprosenten) fra 1.1.2018 til Q1 2019 og hvordan den fordeler seg på de ulike trinnene (ECL utlån i trinnet av totalt brutto utlån) dvs. de ulike trinnenes bidrag til den totale tapsavsetningen.

Figur 12 ECL utlån i % av brutto utlån (tapsavsetningsprosenten)

Gjennomsnittlig tapsavsetningsprosent utgjorde 5,89% per Q1 2019 (5,06% per Q4 2018). Hvis en kun sammenligner de 3 forbrukslånsbankene som også hadde virksomhet 1.1.2018 har den gjennomsnittlige tapsavsetningsprosenten økt med 0,81% (5,56% per Q1 2019 mot 4,74% per 1.1.2018).

Figuren viser at tapsavsetningsprosenten har økt for samtlige av bankene både perioden sett under ett og for Q1 2019. Av de etablerte forbrukslånsbankene har Bank Norwegian hatt den største økning i tapsavsetningsprosenten både for perioden sett under ett med 164bp (4,76% per Q1 2019 mot 3,12% per 1.1.2018) og for Q1 2019 isolert med 52bp (4,76% per Q1 2019 mot 4,24% per Q4 2018). Det fremgår videre av figuren at av endringen, for perioden sett

under ett på 164bp, har trinn 3 bidratt med 162bp (3,46% per Q1 2019 mot 1,84% per 1.1.2018) og at av endringen i Q1 2019 isolert sett på 52bp har trinn 3 bidratt med 66bbp. Komplet Bank har hatt en økning i tapsavsetningsprosent på 72bp (5,95% per Q1 2019 mot 5,23% per 1.1.2018). Det fremgår av figuren at denne endringen er drevet av en økning i trinn 3 på 117bp. Deler av denne økningen motvirkes av reduserte bidrag fra både trinn 1 og trinn 2.

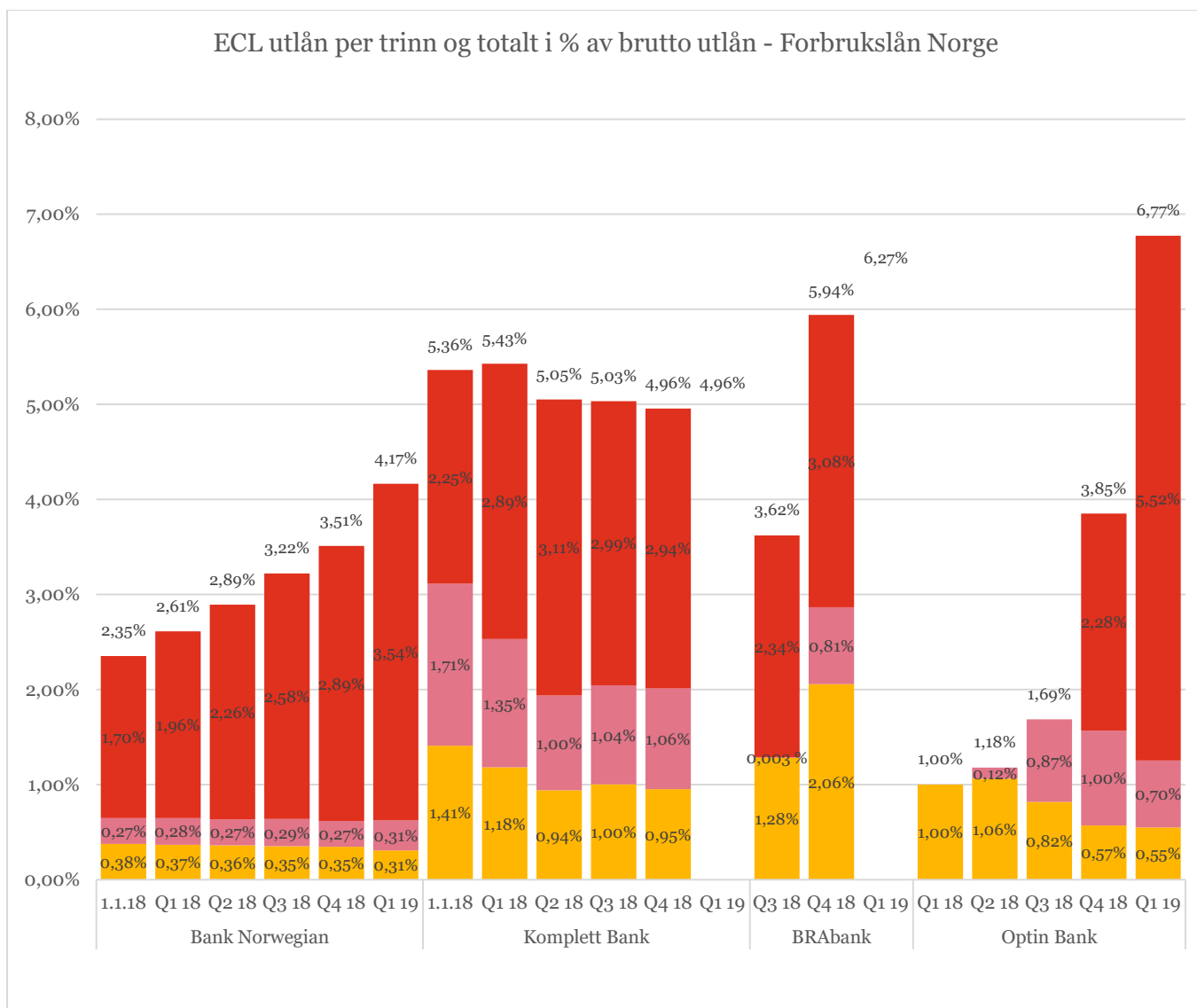
Videre viser figuren at tapsavsetningsprosenten varierer betydelig mellom de ulike forbrukslånsbankene (hvilket understøttes av våre observasjoner knyttet til PCR) fra Bank Norwegian som har en tapsavsetningsprosent på 4,76% til Optin Bank som har tapsavsetningsprosent på 6,77% per Q1 2019. Disse variasjonene vil naturlig nok reflektere sammensetningen (geografisk og produkt) og kredittrisikokvaliteten på den underliggende utlånsporteføljen.

Det følger videre (naturlig nok) at det er trinn 3 som gir det største bidraget til den totale tapsavsetningsprosenten.

Som beskrevet innledningsvis kan størrelsen og utviklingen i tapsavsetningsprosenten forklares ved å se på utviklingen av summen av produktene av andelen av brutto utlån per trinn multiplisert med PCR i trinnet.

PCR per trinn fremgår av figur 4 til figur 8 mens andel av brutto utlån per trinn av totalt brutto utlån fremgår av Appendix 4. For Bank Norwegian følger det av disse figurene at økningen i tapsavsetningsprosenten er drevet av både en økt andel av brutto utlån i trinn 3 og en økt PCR i trinn 3.

Figur 13 viser tapsavsetningsprosenten for Forbrukslån Norge og hvordan den fordeler seg på de ulike trinnene (ECL utlån i trinnet av totalt brutto utlån) dvs. de ulike trinnenes bidrag til den totale tapsavsetningen (der vi har hatt tallmateriale til å beregne dette).

Figur 13 Tapsavsetningsprosenten for Forbrukslån Norge

Sammenligner en Bank Norwegian med Komplett Bank viser figuren at de har hatt motsatt utvikling i tapsavsetningsprosent knyttet til forbrukslån i det norske markedet. Mens tapsavsetningsprosenten har økt fra 2,35% per 1.1.2018 til 4,17% per Q1 2019 for Bank Norwegian har tapsavsetningsprosenten falt fra 5,36% per 1.1.2018 til 4,96% per Q1 2019 for Komplett Bank. For Bank Norwegian følger det videre av figuren at økningen er relatert til trinn 3. Av Appendix 3 følger det at økningen både er relatert til økt andel av brutto utlån i trinn 3 (13,6% per Q1 2019 mot 8,3% per 1.1.2018) samt økt PCR i trinnet (26,1% per Q1 2019 mot 20,7% per 1.1.2018).

Appendix

Appendix 1: Oversikt over banker i undersøkelsen

Navn	Forkortelse	Forvaltnings- kapital (MNOK) - 31.12.17	Forvaltnings- kapital (MNOK) 31.03.18	Forvaltnings- kapital (MNOK) 31.12.18	Forvaltnings- kapital (MNOK) 31.03.19	Revisor
Forbrukslånsbanker						
Santander Consumer Bank AS	Santander	159 100	164 339	176 108	174 628	PwC
Bank Norwegian AS	Bank Norwegian	42 988	45 358	50 232	50 740	PwC
Komplett Bank ASA	Komplett Bank	6 360	6 859	9 661	9 552	PwC
BRABank	BRABank	10	26	327	845	PwC
Optin Bank	Optin Bank	118	116	473	405	PwC

Appendix 2: Definisjoner og begreper

Vi har enkelte steder benyttet engelske begreper og forkortelser. Disse er gjengitt i tabellen under med dens tilhørende betydning på engelsk og norsk.

AC	Amortised cost	Amortisert kost (AK)
Annualisert tapsprosent		Resultatførte tap på utlån i kvartalet /gjennomsnittlig brutto utlån i kvartalet
bp	Basis point	Basis punkter (100 bp = 1%)
EAD	Exposure at default	Eksponering ved mislighold
ECL	Expected credit loss	Forventet kredittap
IFRS 9	International Financial Reporting Standard 9 – Financial Instruments	Internasjonal standard for finansiell rapportering 9 – Finansielle instrumenter
LGD	Loss given default	Tap gitt mislighold
Kvartalsvis annualisert egenkapitalavkastning		4xResultat etter skatt/(kvartalsvis gjennomsnittlig EK ekskl hybrid kapital)
PD	Probability of default	Sannsynlighet for mislighold
PCL	Provision for credit losses (in P&L)	Forventet tap (resultatført)
PCR per stage	Provision coverage ratio per stage	Tapsavsetningsprosent per trinn
Pris/Bok		Markedsverdi av egenkapitalen /Bokført verdi av EK justert for hybridkapital
SICR	Significant increase in credit risk	Vesentlig økning i kredittrisiko
Tap i % av netto renteinntekter		Resultatførte tap på utlån/netto renteinntekter

Appendix 3: Beregning av tapsavsetningsprosjenter

Santander Consumer Bank

Santander	Periode	Trinn 1			Trinn 2			Trinn 3			Totalt	PCR trinn 1+2
		BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}		
Utlån usikret	1.1.18	87,0 %	1,91 %	1,66 %	8,0 %	12,3 %	0,98 %	5,0 %	64,9 %	3,24 %	5,88 %	2,78 %
	Q4 18	86,9 %	1,64 %	1,43 %	7,7 %	11,4 %	0,88 %	5,3 %	63,8 %	3,41 %	5,72 %	2,44 %
	Q1 19	87,1 %	1,57 %	1,36 %	6,9 %	14,3 %	0,98 %	6,0 %	59,9 %	3,61 %	5,95 %	2,49 %
Utlån sikret	1.1.18	92,4 %	0,53 %	0,49 %	6,5 %	2,7 %	0,17 %	1,1 %	48,0 %	0,51 %	1,17 %	0,67 %
	Q4 18	91,2 %	0,46 %	0,42 %	7,7 %	2,9 %	0,22 %	1,1 %	47,6 %	0,54 %	1,18 %	0,65 %
	Q1 19	95,8 %	0,47 %	0,45 %	3,0 %	4,6 %	0,14 %	1,2 %	50,1 %	0,58 %	1,16 %	0,59 %
Utlån totalt	1.1.18	91,2 %	0,83 %	0,76 %	6,8 %	5,3 %	0,36 %	2,0 %	57,9 %	1,15 %	2,27 %	1,14 %
	Q1 18	90,8 %	0,85 %	0,77 %	7,1 %	5,1 %	0,36 %	2,1 %	60,0 %	1,25 %	2,38 %	1,15 %
	Q2 18	90,6 %	0,89 %	0,81 %	7,3 %	4,9 %	0,36 %	2,1 %	57,3 %	1,22 %	2,38 %	1,19 %
	Q3 18	90,3 %	0,77 %	0,69 %	7,6 %	4,9 %	0,37 %	2,0 %	57,3 %	1,16 %	2,23 %	1,09 %
	Q4 18	90,3 %	0,71 %	0,64 %	7,7 %	4,7 %	0,36 %	2,0 %	56,8 %	1,16 %	2,16 %	1,02 %
Off bs	1.1.18	98,7 %	0,26 %	0,26 %	0,6 %	7,3 %	0,04 %	0,7 %	12,4 %	0,08 %	0,38 %	0,30 %
	Q4 18	98,3 %	0,43 %	0,42 %	1,0 %	7,3 %	0,07 %	0,7 %	20,3 %	0,14 %	0,63 %	0,50 %
Totalt	1.1.18	92,0 %	0,76 %	0,70 %	6,2 %	5,3 %	0,33 %	1,8 %	56,1 %	1,03 %	2,06 %	1,05 %
	Q4 18	91,1 %	0,68 %	0,62 %	7,0 %	4,8 %	0,33 %	1,9 %	55,4 %	1,05 %	2,00 %	0,97 %

Bank Norwegian

1.1.18		Trinn 1			Trinn 2			Trinn 3			Totalt	PCR trinn 1+2
		BU _n /BU _{tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{tot}	BU _n /BU _{tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{tot}	BU _n /BU _{tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{tot}	PCR= ECL _{Tot} /BU _{Tot}	
TNOK												
Nedbetalingslån Norge		80,9 %	0,46 %	0,38 %	10,8 %	2,53 %	0,27 %	8,3 %	20,7 %	1,70 %	2,35 %	0,71 %
Kredittkortlån Norge		85,9 %	0,14 %	0,12 %	9,1 %	1,20 %	0,11 %	4,9 %	17,6 %	0,87 %	1,10 %	0,24 %
Totalt Norge		82,5 %	0,36 %	0,29 %	10,3 %	2,16 %	0,22 %	7,2 %	20,01 %	1,44 %	1,96 %	0,56 %
Nedbetalingslån Sverige		67,4 %	2,06 %	1,39 %	24,1 %	4,81 %	1,16 %	8,4 %	20,3 %	1,72 %	4,27 %	2,79 %
Kredittkortlån Sverige		81,6 %	0,55 %	0,45 %	14,9 %	9,14 %	1,37 %	3,5 %	26,5 %	0,93 %	2,74 %	1,88 %
Totalt Sverige		72,1 %	1,50 %	1,08 %	21,1 %	5,83 %	1,23 %	6,8 %	21,38 %	1,45 %	3,76 %	2,48 %
Nedbetalingslån Danmark		86,9 %	2,06 %	1,79 %	4,8 %	16,84 %	0,81 %	8,2 %	53,1 %	4,38 %	6,99 %	2,84 %
Kredittkortlån Danmark		71,8 %	2,04 %	1,46 %	8,4 %	27,89 %	2,35 %	19,7 %	40,6 %	8,01 %	11,82 %	4,75 %
Totalt Danmark		84,1 %	2,06 %	1,73 %	5,5 %	20,02 %	1,10 %	10,4 %	48,67 %	5,06 %	7,89 %	3,16 %
Nedbetalingslån Finland		76,6 %	0,71 %	0,54 %	14,5 %	5,80 %	0,84 %	8,9 %	19,9 %	1,78 %	3,17 %	1,52 %
Kredittkortlån Finland		53,7 %	1,07 %	0,57 %	38,6 %	4,65 %	1,80 %	7,7 %	8,2 %	0,64 %	3,00 %	2,57 %
Totalt Finland		72,7 %	0,75 %	0,55 %	18,6 %	5,39 %	1,00 %	8,7 %	18,19 %	1,59 %	3,14 %	1,70 %
Totalt Nordic		78,7 %	0,80 %	0,63 %	13,5 %	4,86 %	0,66 %	7,8 %	23,59 %	1,84 %	3,12 %	1,40 %
Nedbetalingslån		78,3 %	0,94 %	0,74 %	13,2 %	4,67 %	0,62 %	8,5 %	23,9 %	2,02 %	3,38 %	1,48 %
Kredittkort		79,7 %	0,43 %	0,34 %	14,3 %	5,31 %	0,76 %	6,0 %	22,3 %	1,34 %	2,44 %	1,17 %

Q1 18		Trinn 1			Trinn 2			Trinn 3			Totalt	PCR trinn 1+2
		BU _n /BU _{tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{tot}	BU _n /BU _{tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{tot}	BU _n /BU _{tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{tot}	PCR= ECL _{Tot} /BU _{Tot}	
TNOK												
Nedbetalingslån Norge		79,6 %	0,46 %	0,37 %	11,1 %	2,52 %	0,28 %	9,3 %	21,1 %	1,96 %	2,61 %	0,71 %
Kredittkortlån Norge		84,8 %	0,14 %	0,12 %	9,5 %	1,22 %	0,12 %	5,7 %	18,2 %	1,04 %	1,28 %	0,25 %
Totalt Norge		81,3 %	0,35 %	0,29 %	10,6 %	2,15 %	0,23 %	8,2 %	20,44 %	1,67 %	2,18 %	0,56 %
Nedbetalingslån Sverige		42,3 %	2,28 %	0,96 %	46,9 %	4,93 %	2,31 %	10,9 %	21,6 %	2,35 %	5,62 %	3,67 %
Kredittkortlån Sverige		79,5 %	0,57 %	0,45 %	15,6 %	8,97 %	1,40 %	5,0 %	28,7 %	1,43 %	3,27 %	1,94 %
Totalt Sverige		54,6 %	1,45 %	0,79 %	36,5 %	5,50 %	2,01 %	8,9 %	22,92 %	2,04 %	4,84 %	3,07 %
Nedbetalingslån Danmark		85,0 %	2,15 %	1,83 %	6,3 %	18,26 %	1,16 %	8,7 %	53,3 %	4,61 %	7,60 %	3,27 %
Kredittkortlån Danmark		71,2 %	3,06 %	2,18 %	8,5 %	20,74 %	1,76 %	20,3 %	40,6 %	8,25 %	12,19 %	4,94 %
Totalt Danmark		82,5 %	2,30 %	1,89 %	6,7 %	18,82 %	1,27 %	10,8 %	48,97 %	5,27 %	8,43 %	3,54 %
Nedbetalingslån Finland		75,2 %	0,69 %	0,52 %	14,4 %	5,93 %	0,85 %	10,4 %	20,1 %	2,09 %	3,47 %	1,53 %
Kredittkortlån Finland		53,8 %	1,02 %	0,55 %	37,3 %	4,43 %	1,65 %	8,9 %	8,2 %	0,74 %	2,94 %	2,41 %
Totalt Finland		71,5 %	0,73 %	0,52 %	18,4 %	5,40 %	0,99 %	10,2 %	18,31 %	1,86 %	3,37 %	1,69 %
Totalt Nordic		74,7 %	0,79 %	0,59 %	16,3 %	4,95 %	0,81 %	9,0 %	23,81 %	2,15 %	3,54 %	1,54 %
Nedbetalingslån		73,4 %	0,91 %	0,67 %	16,9 %	4,99 %	0,84 %	9,8 %	24,2 %	2,36 %	3,88 %	1,68 %
Kredittkort		78,3 %	0,49 %	0,39 %	14,7 %	4,83 %	0,71 %	7,0 %	22,2 %	1,57 %	2,66 %	1,18 %

Q2 18		Trinn 1			Trinn 2			Trinn 3			Totalt	PCR trinn 1+2
		BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	PCR= ECL _{Tot} /BU _{Tot}	
Nedbetalingslån Norge		78,8 %	0,46 %	0,36 %	10,8 %	2,53 %	0,27 %	10,4 %	21,7 %	2,26 %	2,89 %	0,71 %
Kredittkortlån Norge		85,1 %	0,13 %	0,11 %	8,6 %	1,23 %	0,11 %	6,3 %	18,8 %	1,18 %	1,40 %	0,24 %
Totalt Norge		80,9 %	0,35 %	0,28 %	10,0 %	2,16 %	0,22 %	9,0 %	21,03 %	1,90 %	2,40 %	0,55 %
Nedbetalingslån Sverige		53,9 %	2,14 %	1,15 %	33,7 %	4,65 %	1,57 %	12,4 %	22,5 %	2,78 %	5,50 %	3,11 %
Kredittkortlån Sverige		82,8 %	0,54 %	0,44 %	11,5 %	8,91 %	1,03 %	5,6 %	30,9 %	1,74 %	3,21 %	1,56 %
Totalt Sverige		63,8 %	1,43 %	0,91 %	26,1 %	5,30 %	1,38 %	10,0 %	24,10 %	2,42 %	4,72 %	2,55 %
Nedbetalingslån Danmark		84,6 %	2,12 %	1,79 %	4,8 %	16,06 %	0,78 %	10,6 %	53,6 %	5,69 %	8,25 %	2,87 %
Kredittkortlån Danmark		71,2 %	2,75 %	1,96 %	7,1 %	23,70 %	1,67 %	21,7 %	40,5 %	8,80 %	12,43 %	4,64 %
Totalt Danmark		82,3 %	2,21 %	1,82 %	5,2 %	17,84 %	0,93 %	12,5 %	49,66 %	6,22 %	8,97 %	3,14 %
Nedbetalingslån Finland		72,4 %	0,80 %	0,58 %	15,2 %	6,97 %	1,06 %	12,4 %	23,9 %	2,98 %	4,61 %	1,87 %
Kredittkortlån Finland		53,4 %	1,15 %	0,61 %	36,8 %	4,00 %	1,80 %	9,8 %	9,8 %	0,97 %	3,38 %	2,68 %
Totalt Finland		68,9 %	0,85 %	0,58 %	19,1 %	6,25 %	1,19 %	12,0 %	21,82 %	2,61 %	4,39 %	2,02 %
Totalt Nordic		75,5 %	0,82 %	0,62 %	14,3 %	4,98 %	0,71 %	10,3 %	25,41 %	2,61 %	3,93 %	1,48 %
Nedbetalingslån		74,1 %	0,96 %	0,71 %	14,6 %	5,04 %	0,74 %	11,3 %	26,1 %	2,94 %	4,39 %	1,63 %
Kredittkort		78,9 %	0,47 %	0,37 %	13,4 %	4,84 %	0,65 %	7,7 %	22,7 %	1,75 %	2,77 %	1,11 %

Q3 18		Trinn 1			Trinn 2			Trinn 3			Totalt	PCR trinn 1+2
		BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	PCR= ECL _{Tot} /BU _{Tot}	
TNOK												
Nedbetalingslån Norge		77,7 %	0,45 %	0,35 %	10,9 %	2,63 %	0,29 %	11,4 %	22,7 %	2,58 %	3,22 %	0,72 %
Kredittkortlån Norge		84,0 %	0,14 %	0,11 %	9,2 %	1,23 %	0,11 %	6,8 %	20,2 %	1,38 %	1,61 %	0,24 %
Totalt Norge		79,8 %	0,34 %	0,27 %	10,3 %	2,21 %	0,23 %	9,9 %	22,08 %	2,18 %	2,68 %	0,56 %
Nedbetalingslån Sverige		46,2 %	2,16 %	1,00 %	39,2 %	4,69 %	1,84 %	14,6 %	23,2 %	3,40 %	6,23 %	3,32 %
Kredittkortlån Sverige		80,9 %	0,52 %	0,42 %	12,5 %	9,20 %	1,15 %	6,6 %	31,5 %	2,09 %	3,66 %	1,68 %
Totalt Sverige		58,4 %	1,36 %	0,79 %	29,7 %	5,36 %	1,59 %	11,8 %	24,87 %	2,94 %	5,33 %	2,71 %
Nedbetalingslån Danmark		82,5 %	1,96 %	1,62 %	5,8 %	16,37 %	0,95 %	11,7 %	53,8 %	6,31 %	8,87 %	2,90 %
Kredittkortlån Danmark		71,8 %	2,46 %	1,77 %	7,0 %	24,16 %	1,68 %	21,2 %	40,7 %	8,61 %	12,06 %	4,38 %
Totalt Danmark		80,6 %	2,04 %	1,64 %	6,0 %	17,97 %	1,08 %	13,4 %	50,12 %	6,72 %	9,44 %	3,14 %
Nedbetalingslån Finland		70,0 %	0,78 %	0,55 %	15,3 %	7,48 %	1,14 %	14,7 %	24,2 %	3,57 %	5,26 %	1,98 %
Kredittkortlån Finland		52,3 %	1,92 %	1,00 %	36,6 %	7,25 %	2,65 %	11,1 %	24,1 %	2,68 %	6,33 %	4,11 %
Totalt Finland		66,7 %	0,95 %	0,63 %	19,2 %	7,40 %	1,42 %	14,1 %	24,22 %	3,41 %	5,46 %	2,39 %
Totalt Nordic		73,2 %	0,81 %	0,59 %	15,2 %	5,48 %	0,84 %	11,6 %	26,67 %	3,09 %	4,52 %	1,62 %
Nedbetalingslån		71,4 %	0,92 %	0,66 %	15,7 %	5,33 %	0,84 %	12,8 %	26,8 %	3,44 %	4,94 %	1,72 %
Kredittkort		77,6 %	0,55 %	0,43 %	14,0 %	5,92 %	0,83 %	8,4 %	26,2 %	2,21 %	3,47 %	1,37 %

Q4 18		Trinn 1			Trinn 2			Trinn 3			Totalt	PCR trinn 1+2
		BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	PCR= ECL _{Tot} /BU _{Tot}	
Nedbetalingslån Norge		76,4 %	0,45 %	0,35 %	10,9 %	2,49 %	0,27 %	12,7 %	22,8 %	2,89 %	3,51 %	0,71 %
Kredittkortlån Norge		83,7 %	0,13 %	0,11 %	8,8 %	1,20 %	0,11 %	7,5 %	20,8 %	1,56 %	1,78 %	0,23 %
Totalt Norge		78,9 %	0,33 %	0,26 %	10,2 %	2,11 %	0,21 %	10,9 %	22,31 %	2,43 %	2,91 %	0,54 %
Nedbetalingslån Sverige		39,8 %	2,28 %	0,91 %	42,9 %	4,99 %	2,14 %	17,3 %	23,8 %	4,12 %	7,17 %	3,69 %
Kredittkortlån Sverige		77,2 %	0,51 %	0,39 %	15,5 %	9,34 %	1,45 %	7,3 %	32,4 %	2,36 %	4,20 %	1,98 %
Totalt Sverige		53,8 %	1,33 %	0,71 %	32,7 %	5,76 %	1,88 %	13,5 %	25,56 %	3,46 %	6,06 %	3,00 %
Nedbetalingslån Danmark		81,2 %	1,85 %	1,50 %	5,2 %	16,55 %	0,86 %	13,6 %	54,0 %	7,34 %	9,70 %	2,73 %
Kredittkortlån Danmark		72,1 %	2,10 %	1,51 %	6,5 %	25,20 %	1,64 %	21,4 %	40,7 %	8,70 %	11,85 %	4,01 %
Totalt Danmark		79,6 %	1,89 %	1,51 %	5,4 %	18,42 %	1,00 %	15,0 %	50,57 %	7,58 %	10,09 %	2,95 %
Nedbetalingslån Finland		80,8 %	0,92 %	0,75 %	16,2 %	7,43 %	1,21 %	2,9 %	24,2 %	0,71 %	2,66 %	2,01 %
Kredittkortlån Finland		70,8 %	1,06 %	0,75 %	28,5 %	6,05 %	1,72 %	0,7 %	24,0 %	0,17 %	2,64 %	2,49 %
Totalt Finland		78,8 %	0,95 %	0,75 %	18,7 %	7,01 %	1,31 %	2,5 %	24,22 %	0,60 %	2,66 %	2,11 %
Totalt Nordic		74,5 %	0,80 %	0,60 %	15,6 %	5,45 %	0,85 %	10,0 %	28,10 %	2,80 %	4,24 %	1,60 %
Nedbetalingslån		72,3 %	0,96 %	0,69 %	16,6 %	5,34 %	0,89 %	11,1 %	28,3 %	3,14 %	4,72 %	1,78 %
Kredittkort		79,5 %	0,46 %	0,37 %	13,1 %	5,77 %	0,75 %	7,4 %	27,4 %	2,02 %	3,14 %	1,21 %

Q1 19	Trinn 1			Trinn 2			Trinn 3			Totalt	PCR trinn 1+2
	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}		
Nedbetalingslån Norge	73,6 %	0,42 %	0,31 %	12,8 %	2,46 %	0,31 %	13,6 %	26,1 %	3,54 %	4,17 %	0,72 %
Kredittkortlån Norge	79,5 %	0,11 %	0,09 %	12,1 %	3,60 %	0,44 %	8,4 %	23,5 %	1,98 %	2,50 %	0,57 %
Totalt Norge	75,6 %	0,31 %	0,23 %	12,5 %	2,83 %	0,36 %	11,8 %	25,43 %	3,01 %	3,60 %	0,67 %
Nedbetalingslån Sverige	57,2 %	1,92 %	1,10 %	22,8 %	4,63 %	1,05 %	20,0 %	26,2 %	5,24 %	7,40 %	2,69 %
Kredittkortlån Sverige	73,5 %	0,50 %	0,37 %	17,6 %	5,14 %	0,90 %	9,0 %	35,3 %	3,16 %	4,44 %	1,40 %
Totalt Sverige	63,1 %	1,33 %	0,84 %	20,9 %	4,79 %	1,00 %	16,0 %	28,04 %	4,49 %	6,33 %	2,19 %
Nedbetalingslån Danmark	79,7 %	1,69 %	1,35 %	6,0 %	17,51 %	1,04 %	14,4 %	54,1 %	7,78 %	10,17 %	2,79 %
Kredittkortlån Danmark	71,6 %	2,33 %	1,67 %	6,8 %	28,17 %	1,92 %	21,6 %	40,8 %	8,78 %	12,38 %	4,58 %
Totalt Danmark	78,2 %	1,80 %	1,41 %	6,1 %	19,62 %	1,20 %	15,7 %	50,84 %	7,96 %	10,56 %	3,09 %
Nedbetalingslån Finland	79,3 %	0,94 %	0,74 %	14,3 %	7,56 %	1,08 %	6,4 %	24,2 %	1,55 %	3,38 %	1,95 %
Kredittkortlån Finland	76,5 %	0,63 %	0,48 %	20,8 %	5,35 %	1,11 %	2,6 %	24,0 %	0,63 %	2,23 %	1,64 %
Totalt Finland	78,7 %	0,88 %	0,69 %	15,6 %	6,97 %	1,09 %	5,6 %	24,21 %	1,37 %	3,15 %	1,89 %
Totalt Nordic	74,5 %	0,77 %	0,58 %	13,9 %	5,24 %	0,73 %	11,6 %	29,87 %	3,46 %	4,76 %	1,48 %
Nedbetalingslån	73,4 %	0,93 %	0,68 %	13,8 %	5,25 %	0,72 %	12,8 %	30,1 %	3,86 %	5,26 %	1,61 %
Kredittkort	77,2 %	0,41 %	0,32 %	14,2 %	5,22 %	0,74 %	8,6 %	29,1 %	2,49 %	3,55 %	1,16 %

Komplett Bank

Komplett Bank	Periode	Trinn 1			Trinn 2			Trinn 3			Totalt	PCR trinn 1+2
		BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}		
Utlån totalt	1.1.18	78,4 %	1,79 %	1,40 %	14,4 %	11,2 %	1,62 %	7,2 %	30,6 %	2,2 %	5,23 %	3,25 %
	Q1 18	77,1 %	1,54 %	1,19 %	13,6 %	9,9 %	1,35 %	9,3 %	31,1 %	2,9 %	5,42 %	2,80 %
	Q2 18	77,2 %	1,41 %	1,09 %	12,8 %	8,1 %	1,03 %	10,0 %	31,4 %	3,1 %	5,25 %	2,35 %
	Q3 18	77,5 %	1,65 %	1,28 %	13,0 %	8,6 %	1,12 %	9,5 %	32,4 %	3,1 %	5,48 %	2,64 %
	Q4 18	75,9 %	1,62 %	1,23 %	13,9 %	8,7 %	1,21 %	10,2 %	31,8 %	3,2 %	5,67 %	2,72 %
	Q1 19	76,6 %	1,76 %	1,34 %	13,1 %	9,3 %	1,22 %	10,3 %	32,7 %	3,4 %	5,95 %	2,86 %
Forbrukslån Norge	1.1.18			1,41 %			1,71 %			2,2 %	5,36 %	
	Q1 18			1,18 %			1,35 %			2,9 %	5,43 %	
	Q2 18			0,94 %			1,00 %			3,1 %	5,05 %	
	Q3 18			1,00 %			1,04 %			3,0 %	5,03 %	
	Q4 18	76,1 %	1,25 %	0,95 %	14,1 %	7,5 %	1,06 %	9,8 %	30,0 %	2,94 %	4,96 %	
	Q1 19										4,96 %	
Forbrukslån Finland	1.1.18									1,36 %		
	Q1 18			1,08 %			0,89 %			1,89 %	3,86 %	
	Q2 18			1,48 %			0,90 %			2,59 %	4,96 %	
	Q3 18			1,98 %			0,99 %			3,17 %	6,14 %	
	Q4 18	80 %	2,27 %	1,82 %	9 %	14,1 %	1,27 %	10,8 %	35 %	3,78 %	6,86 %	
	Q1 19										7,85 %	
Forbrukslån sverige	Q1 18	0,0 %		0,0 %	0,0 %		0,00 %	0,0 %		0,00 %	0,00 %	
	Q2 18			1,88 %			1,69 %			0,00 %	3,56 %	
	Q3 18			2,38 %			1,62 %			1,11 %	5,11 %	
	Q4 18	80 %	2,52 %	2,02 %	13 %	16,0 %	2,08 %	6,8 %	35 %	2,40 %	6,50 %	
	Q1 19										6,70 %	
Kredittkort Norge	1.1.18			1,71 %			2,32 %			3,06 %		
	Q1 18			1,32 %			1,99 %			4,26 %	7,57 %	
	Q2 18			1,03 %			1,31 %			5,00 %	7,33 %	
	Q3 18			1,07 %			1,55 %			4,75 %	7,37 %	
	Q4 18	63 %	1,56 %	0,98 %	22 %	6,1 %	1,33 %	15,5 %	30 %	4,65 %	6,96 %	
	Q1 19										6,36 %	
POS Finance	1.1.18			2,13 %			0,00 %			0,00 %	2,13 %	
	Q1 18			1,56 %			0,00 %			0,00 %	1,56 %	
	Q2 18			1,69 %			0,70 %			0,07 %	2,46 %	
	Q3 18			1,47 %			1,10 %			1,02 %	3,59 %	
	Q4 18			1,29 %			1,40 %			1,76 %	4,45 %	
	Q1 19										5,61 %	

BRAbank

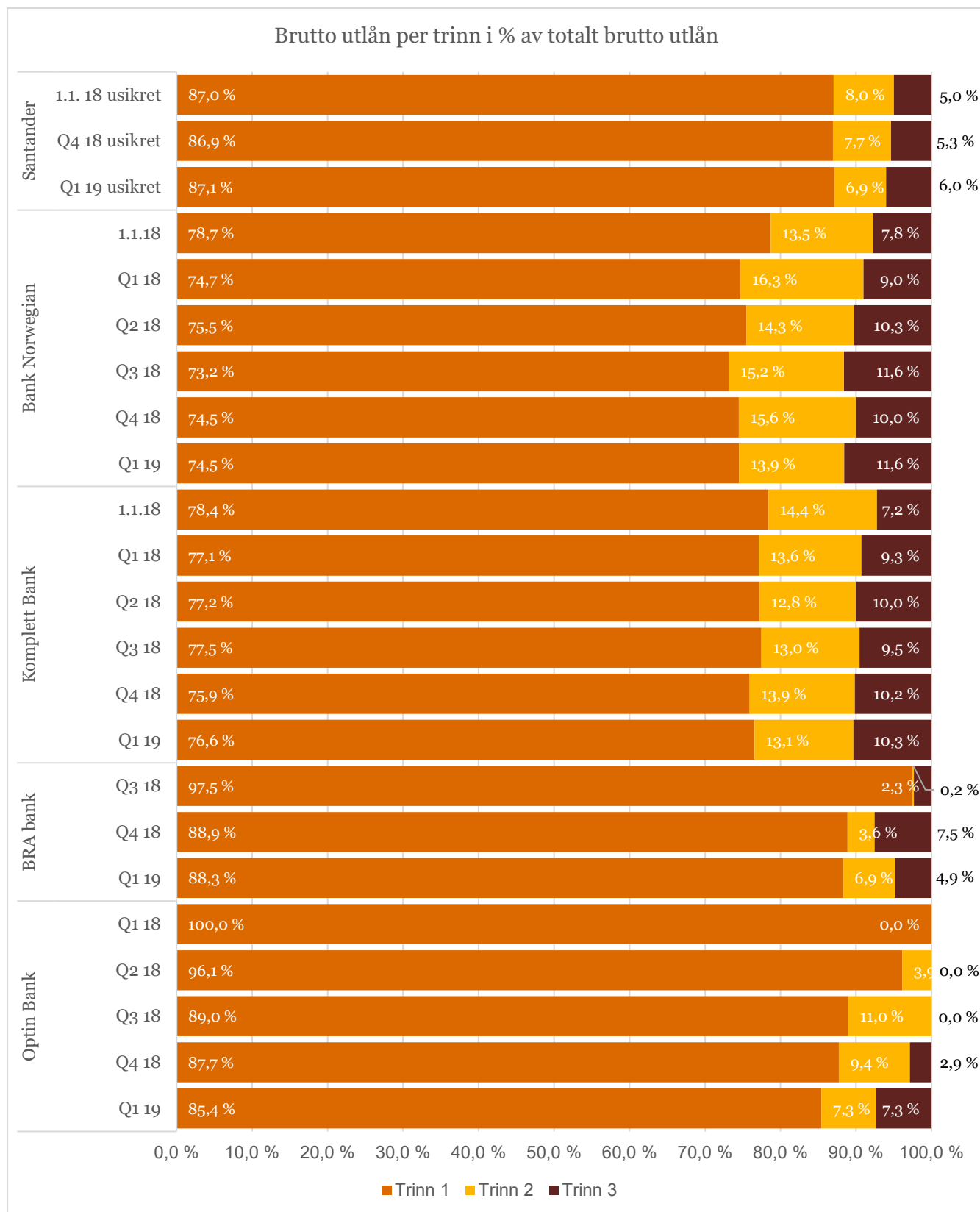
BRAbank	Periode	Trinn 1			Trinn 2			Trinn 3			Totalt		PCR trinn 1+2
		BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	PCR=	ECL _{Tot} /EBU _n	
Forbrukslån Norge	Q3 18	97,5 %	1,32 %	1,28 %	0,2 %	1,7 %	0,00 %	2,3 %	100,0 %	2,34 %	3,62 %	1,32 %	
	Q4 18	88,6 %	2,32 %	2,06 %	3,7 %	22,0 %	0,81 %	7,8 %	39,6 %	3,08 %	5,94 %	3,11 %	
Kredittkort Sverige	Q4 18	100,0 %	1,46 %	1,46 %	0,0 %		0,00 %	0,0 %		0,00 %	1,46 %	1,46 %	
Utlån totalt ^{*)}	Q3 18	97,5 %	1,32 %	1,28 %	0,2 %	1,7 %	0,00 %	2,3 %	100,0 %	2,34 %	3,62 %	1,32 %	
	Q4 18	88,9 %	2,29 %	2,04 %	3,6 %	22,0 %	0,79 %	7,5 %	39,6 %	2,99 %	5,81 %	3,05 %	
	Q1 19	88,3 %	2,79 %	2,46 %	6,9 %	22,8 %	1,56 %	4,9 %	41,0 %	1,99 %	6,02 %	4,23 %	

*) Banken har ikke fordelt "broker commission" per trinn i Q1 19. Den totale tapsavsetningsprosenten utgjør 5,82% per Q1 19.

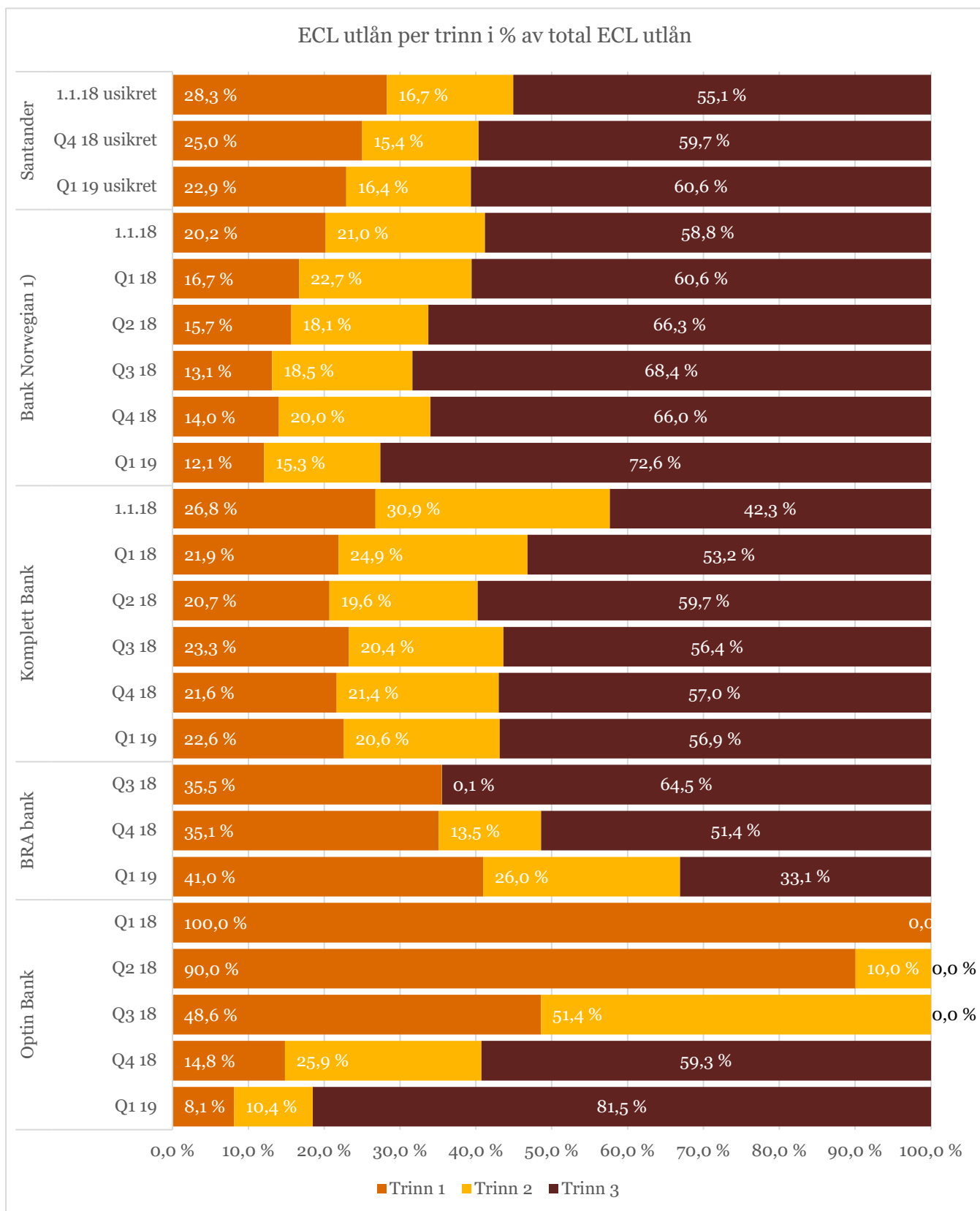
Optin Bank

Optin Bank	Periode	Trinn 1			Trinn 2			Trinn 3			Totalt		PCR trinn 1+2
		BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	PCR=	ECL _{Tot} /BU _{Tot}	
Forbrukslån Norge	Q1 18	100,0 %	1,00 %	1,00 %	0,0 %		0,00 %	0,0 %		0,00 %	1,00 %	1,00 %	
	Q2 18	96,1 %	1,10 %	1,06 %	3,9 %	3,0 %	0,12 %	0,0 %		0,00 %	1,18 %	1,18 %	
	Q3 18	89,0 %	0,92 %	0,82 %	11,0 %	7,9 %	0,87 %	0,0 %		0,00 %	1,69 %	1,69 %	
	Q4 18	87,7 %	0,65 %	0,57 %	9,4 %	10,6 %	1,00 %	2,9 %	79,6 %	2,28 %	3,85 %	1,62 %	
	Q1 19	85,4 %	0,64 %	0,55 %	7,3 %	9,7 %	0,70 %	7,3 %	75,4 %	5,52 %	6,77 %	1,35 %	

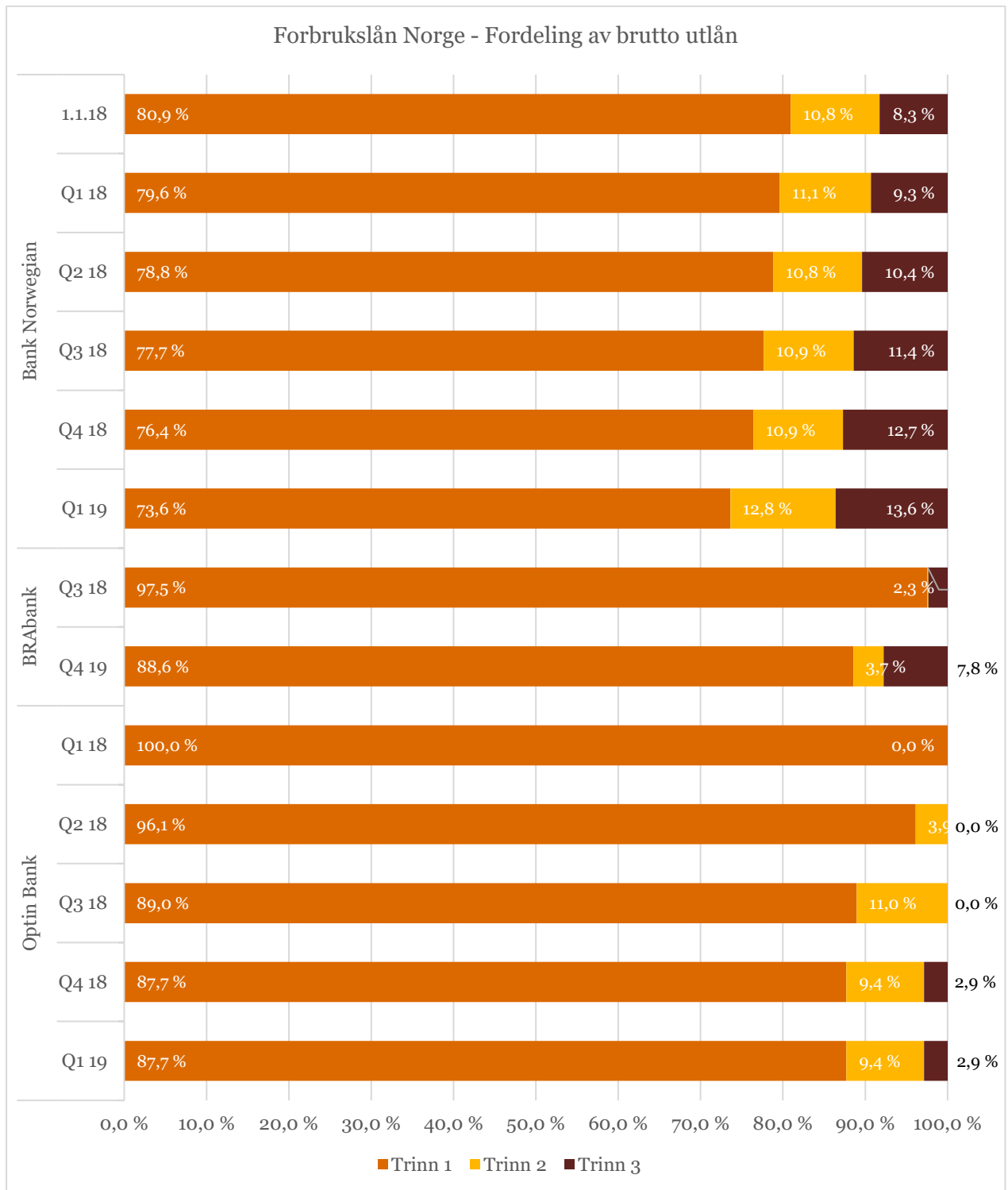
Appendix 4: Fordeling av Brutto utlån per trinn (%)

Appendix 5: Fordeling av ECL utlån per trinn (%)

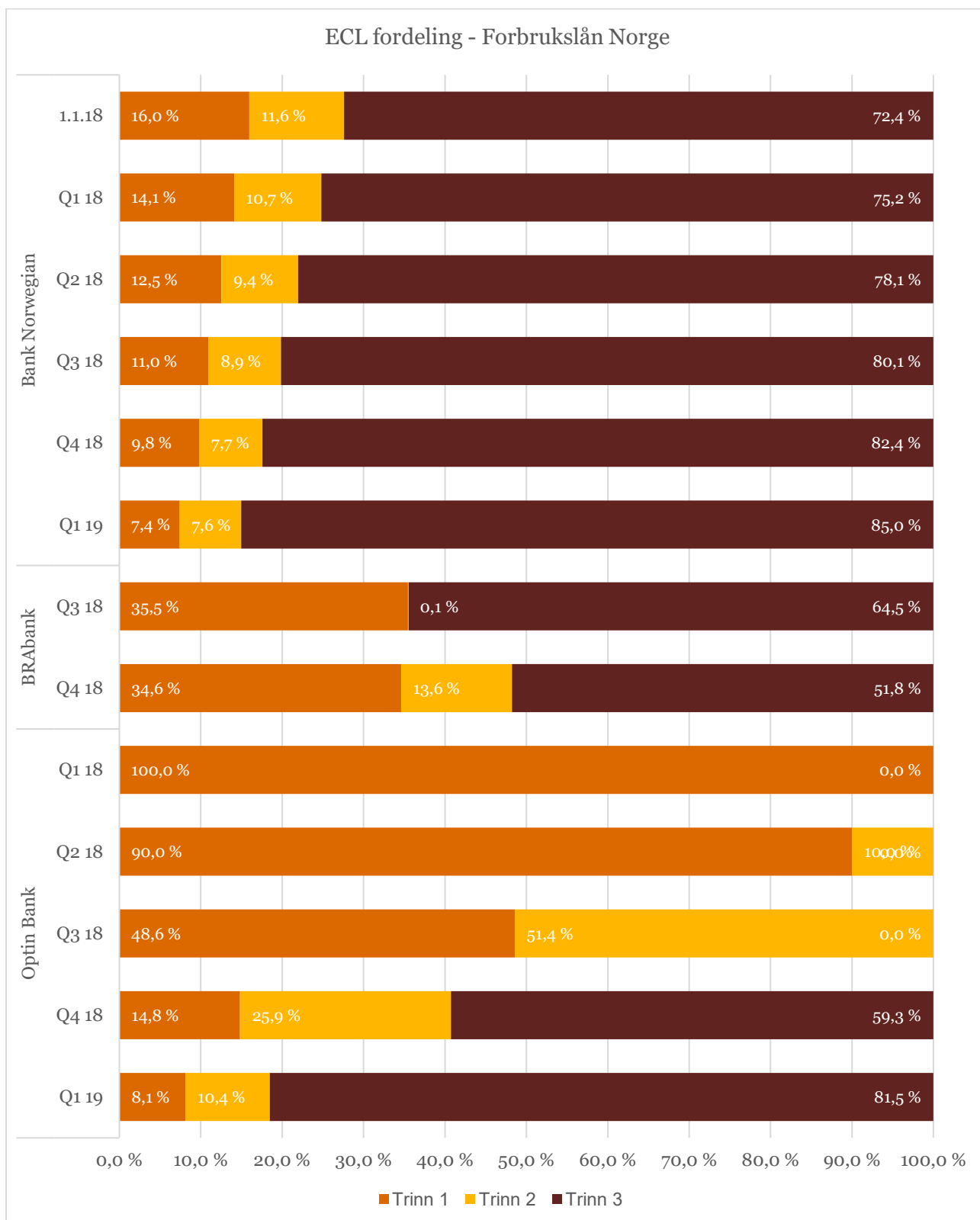

Appendix 6: Forbrukslån Norge - Fordeling av brutto utlån per trinn (%)

Appendix 7: Forbrukslån Norge - Fordeling av ECL per trinn (%)

© 2019 PwC. Med enerett. I denne sammenheng refererer "PwC" seg til PricewaterhouseCoopers AS, Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS, PricewaterhouseCoopers Accounting AS, PricewaterhouseCoopers Skatterådgivere AS og PricewaterhouseCoopers Services AS som alle er separate juridiske enheter og uavhengige medlemsfirmaer i PricewaterhouseCoopers International Limited.